

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ UPSC/KAS ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ
ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿನಡೆಸಲು ರಚಿಸಿರುವಂತಹ ವೆಬ್ ಸೈಟ್

MLP(MAINS LEARNING PROGRAMME)

COMPILATION ಆಗಸ್ಟ್ -2017

ನಮ್ಮ ಐಎಎಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೋರ್ಸ್ ಗಳು

- NIALP- ಕೋರ್ಸ್- ಪ್ರಿಲಿಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮೇನ್ಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿನಡೆಸಲು
- ಐಚ್ಛಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ
- KPSC-FDA EXAM PREPRATION

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ

<http://www.nammaiasacademy.com>

DOWNLOAD OUR ANDROID MOBILE APP

<http://www.nammaiasacademy.com/download-app>

CONTENT

GENERAL STUDIES – 1 (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ -1)

1. Write a note on various important traditions (such as dhruwad) of Hindustani classical music. 7
[ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ (ಧ್ರುಪದ್) ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ] .....
2. The urban poor, slum dwellers, are dispossessed as a result of urban restructuring. Examine how urbanization affects women migrants in particular. 11
(ನಗರ ಪುನರ್ವಸತಿಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ, ಬಡವರು, ಕೊಳೆಗೇರಿ ನಿವಾಸಿಗಳು ನಗರವನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ . ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಗರವನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಿದೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.).....
3. How Features of Montagu–Chelmsford Reforms received in India? What are the impacts of it ? Examine.....15
(ಮಾಂಟಗು-ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಸುಧಾರಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತೇ ?? ಪರಿಶೀಲಿಸಿ) .....
4. What were the geopolitical consequences of India's partition, especially China? Discuss. 21
(ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವುವು ?? ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಿ).....
5. Examine the roots of racism in the United States and reasons why it still persists today...23
(ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ??) .....
6. Examine the causes and implications of recent changes in production patterns in the sugar industry in India.....26
(ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.) .....
- 7) Why did Balgangadhar Tilak give unprecedented public face to Ganesh festival which was hitherto celebrated privately in Indian homes? Also comment on ecological implications of Ganesh festival.....28

(ಕೇವಲ ಕುಟುಂಬದ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದ್ದ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್ ರವರು ಏಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವರೂಪ ನೀಡಿದರು? ಗಣೇಶ ಉತ್ಸವದಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಬಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಿ).

.....28

8. Write a note on Dr Ambedkar's ideas about religion. 31

(ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ).....31

9. Do you think quota policy for women in local government is a good step towards political empowerment of women? Critically comment.....34

(ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಕೋಟಾ ಪಾಲಿಸಿಯು ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಹೆಜ್ಜೆಯೆತ್ತಿದೆಯೇ ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಾ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಿ) 34

10. Why do you think Dera's and ahsrams and attract huge number of people in the Indian society? Critically analyse. 39

(ಡೇರಾ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಮಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದೇಕೆ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.) 39

GENERAL STUDIES – 2 (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ-2)

1. Discuss importance of India's engagement with the Philippines to its growing role in Southeast Asia.....42

(ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭಾರತ -ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ) 42

2. Discuss why lawyers' strikes in India contribute to the problem of judicial inefficiency and examine the Law Commission recommends on this issue. 44

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರವು ಏಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಅಸಮರ್ಥತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಆಯೋಗವು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ ??? ಚರ್ಚಿಸಿ 44

3. In India, even now between 9% and 20% of maternal deaths are on account of unsafe abortions. What does law say about abortion rights of child victims of rape who are pregnant? Do you think children who are pregnant should have abortion rights? Critically comment. 48

(ಭಾರತದಲ್ಲಿ, 9% ರಿಂದ 20% ರ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಸಾವುಗಳು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಪಾತದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿವೆ. ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು

ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ? ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗರ್ಭಪಾತಮಾಡಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಯೋಚಿಸುತ್ತೀರಾ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಿ .).....	48
4.Examine the various issues associated with the Article 35A of the Constitution of India ...	51
(ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 35 ನೇ ವಿಧಿಯೊಂದಿಗಿನ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. ....)	51
5. Discuss why is there a need to create technology and policy framework which addresses concerns regarding ownership and protection of data in the digital world.	54
(ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಹಾಗೂ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಏಕೆ ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.)	54
6. Critically evaluate performance of Swachh Bharat Mission.....	57
ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಮಿಷನ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪಿಸಿ)	57
7.What are the three new fundamental changes that you would like to bring in India's civil services? Discuss.....	61
ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ತರಲು ಬಯಸುವ ಮೂರು ಹೊಸ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನು ? ಚರ್ಚಿಸಿ.	61
8. Critically analyse the arguments made by each judge in the recent triple talaq case Discuss. Will all personal laws be now decided in the court?	63
ಇತ್ತೀಚಿನ ಟ್ರಿಪಲ್ ತಲಾಖ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮಾಡಿದ ವಾದಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಈಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದೇ ಚರ್ಚಿಸಿ. ?...)	63
9. Does China stand to gain advantage from Doklam crisis? Critically comment.	67
ಡೊಕ್ಲಾಮ್ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಚೀನಾ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಿ. ....)	67
10. Discuss the implications of the US President Donald Trump's new assertive policy in Afghanistan for India and Pakistan.....	69
(ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್ ನ ಹೊಸ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ನೀತಿಯು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ)	69
11. The recent report of the Justice B.N. Srikrishna committee, constituted to prepare a road map to make India a hub of international arbitration, has recommended many changes in Indian arbitration law and institutional mechanisms to promote arbitration in India. Discuss critically its recommendations on bilateral investment treaty (BIT). (200 Words).....	71
(ಇತ್ತೀಚಿನ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಬಿ.ಎನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರವರ ವರದಿ ಭಾರತವನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು	

ಭಾರತೀಯ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಾನೂನು(Indian arbitration law) ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಬಂಡವಾಳ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ (bilateral investment treaty (BIT)) ಅದರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.) 71

12. Discuss how the recent historic judgement by the Supreme Court on right to privacy making it a fundamental right is a culmination of series of judgements since independence 73

(ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ನೀಡಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತೀರ್ಪು, ಹೇಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದ ತೀರ್ಪುಗಳ ಸರಣಿಯ ಒಂದು ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.) 73

13. Differentiate between natural right, legal right and fundamental right. Discuss the implications of recent nine bench judgement on right to privacy to sexual autonomy and Section 377 of the Indian Penal Code (IPC) 76

(ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹಕ್ಕು, ಕಾನೂನು ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ . ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಗೌಪ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ (ಐಪಿಸಿ) ವಿಭಾಗ 377ರ ಮೇಲೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನ ತೀರ್ಪು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಚರ್ಚಿಸಿ).

14.Examine the potential implications of the proposed National Commission for Socially and Educationally Backward Classes which is armed with constitutional status..... 77

(ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ).

15. In your opinion, what do violent reactions by the public aftermath of a court pronouncing Baba Gurmeet Ram Rahim Singh guilty of rape indicate about India's political system and the authority of the state? Critically comment. 80

(ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಆರೋಪಿ ಬಾಬಾ ಗುರ್ಮೆತ್ ರಾಮ್ ರಹೀಮ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ನಂತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ).....80

16. Public health is not about running state run hospitals, it is what the state does to protect health by mitigating the social and environmental determinants of diseases." Analyse. 82

(ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು "ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.) 82

17. Can India and China use BRICS to build good relations and strengthen mutual cooperation? Discuss how. 88

(ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು BRICS ಅನ್ನು ಬಳಸಬಹುದೇ? ಚರ್ಚಿಸಿ.) 88

GENERAL STUDIES – 3 (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ-3)

1. IT IS SAID THAT GST COULD FUNDAMENTALLY ALTER THE ECONOMIC GEOGRAPHY OF INDIA. EXAMINE HOW 90

(GST ಯಿಂದ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ) 90

2. Discuss the reasons for Ozone layer depletion. Does aircraft affect the Climate and Ozone? 93

ಓಝೋನ್ ಪದರ ಸವಕಳಿಯ ಕಾರಣಗಳೇನು...??.ವಿಮಾನಯಾನ ವಾಯುಗುಣ ಹಾಗೂ ಓಝೋನ್ ಪರಿಣಾಮ ಹೇಗೆ ಬೀರುತ್ತದೆ? ಚರ್ಚಿಸಿ 93

3. Recently, union government announced that only electric vehicles (EVs) will be sold in India from 2030. To achieve this target what needs to be done? Examine.....95

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 2030 ದಿಂದ ಕೇವಲ ವಿದ್ಯುತ್ ವಾಹನಗಳನ್ನು (EVs) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಪರಿಶೀಲಿಸಿ 95

4. Discuss the key highlights of the new Metro Rail Policy approved the government. What can be the possible challenges in implementing the new policy? Discuss the role of an efficient transportation system for successful implementation of the new metro rail policy. 98

(ಹೊಸ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲ್ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ . ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಸವಾಲುಗಳೇನು? ಹೊಸ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲ್ ನೀತಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.) 98

5. Discuss the problems that have plagued defence manufacturing in India. Also examine how defence forces could aid defence manufacturing. 101

(ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹಾವಳಿ ಮಾಡಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ. ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣಾ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ). 101

6. Discuss the major concerns about the trade facilitation Agreement of WTO .Examine major impact of Trade Facilitation agreement on food Security 105

WTO ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ. ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅನುಕೂಲಕರ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.....	105
7. Is the draft national energy policy of NITI Aayog actionable? Critically examine.	108
NITI ಆಯೋಗದ ಕರಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ನೀತಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆಯೇ ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.	108
8. Discuss the role of technology in conservation and associated issues.....	110
ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.	110
9.What do you understand by internet shaming? Discuss its implications.....	112
(ಅಂತರ್ಜಾಲವು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ(internet shaming) ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ನೀವು ಏನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.)	112
10. Examine how science and technology (S&T) will affect geopolitics).....	113
(ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹೇಗೆ ಜಿಯೋ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ (ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ) ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.)	113
11. What are the parameters that define great power? Can India be considered an emerging great power? Discuss.	115
ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ನಿಯತಾಂಕಗಳು ಯಾವುವು? ಭಾರತವನ್ನು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೇ? ಚರ್ಚಿಸಿ.	115
12. Should floods be considered as natural disasters? Examine the causes of floods in Assam regions.....	119
(ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೇ ? ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಸ್ಸಾಂ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.)	119
13. Critically comment on the measures taken by the government towards doubling farmers' income? Also examine the recommendations of the Committee on Doubling Farmers' Income. (200 Words)	121
(ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ? ರೈತರ ವರಮಾನವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.)	121

General Studies - 1 (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ -1)

1. Write a note on various important traditions (such as dhrupad) of Hindustani classical music.

[ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ (ಧ್ರುಪದ್) ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ] (200 Words).

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ' ವೆಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವು ವೇದಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಹರಿದುಬಂದಿರುವ ಒಂದು ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಪಕ್ಕಾವಾಗುತ್ತಾ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಭಾರತದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು; ಉತ್ತರ ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತ ಸಾಧಕರನ್ನು, 'ಪಂಡಿತ್' ಯಾ 'ಉಸ್ತಾದ್' ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಮಿಕ ಎರಡೂ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಾಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ರಾಗ ಮತ್ತು ತಾಳಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ, ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವು ಇಂಡೋನೇಷಿಯನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ (influenced Indonesian classical music) ಮತ್ತು ಡ್ಯಾಂಗ್ಡುಟ್ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಂಗೀತದಿಂದ (Dangdut popular music) ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ತಬ್ಲಾ, ಸಿತಾರ್ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಗಿಟಾರ್.

ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವು, ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಗೀತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಂತೆ ಇದು ಆಕ್ಷೇಪ್ಯವನ್ನು 12 ಅರ್ಧ ಶ್ರುತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದಾಗ , ಸ ರಿ ಗ ಮ ಪ ಧ ನಿ ಸ ಎಂಬ 7 ಮೂಲಭೂತ ನೋಟ್ಟುಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ, ದೋ ರಿ ಮಿ ಫಾ ಸೋಲ್ ಲ ತಿ ದೋ ಎಂಬ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಪಲ್ಲಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಗವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನೋಟ್ಟುಳು ಆರೋಹಣ ಮತ್ತು ಅವರೋಹಣ ವಾಗಿರುತ್ತವೆ . ರಾಗಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ನೋಟ್ಟುಳು ಇರಬೇಕು, ಆದರೆ ಥಾಟ್ಟೆ ಏಳು ನೋಟ್ಟುಳು ಇರಬೇಕು.ರಾಗಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು, ಭಜನೆಗಳು, ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳು, ಜಾನಪದ ರಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾವುದೇ ಮೂಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟಬಹುದು.

ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವು ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಧುರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಮಧುರವಳೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದು, ನಿಗದಿತ ನಾದದಲ್ಲೇ ನುಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭಿನಯದ ಮಧುರತೆಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಗಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಬದ್ಧ ತಾಳಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು (ಶೈಲಿಗಳು)

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೆಂದರೆ ಖಯಾಲ್, ಗಜಲ್ ಮತ್ತು ರುಮ್ಪಿ. ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ರುಪದ್, ಧಮಾರ್ ಮತ್ತು ತರಾನಾ ಗಳು ಸೇರಿವೆ.

1. ಧ್ರುಪದ್

ಧ್ರುಪದ್ ಕೃತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪ್ರಧಾನವಾದ ಕೃತಿಗಳು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವೀರರಸ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರಬಹುದು. ಬಹುಪಾಲು ಧ್ರುಪದ್ ಕೃತಿಗಳು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಂಬೂರಿ ಮತ್ತು ಪಖಾವಾಜ್ ಗಳು ಉಪಯೋಗಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಧ್ರುವದ್ ಎಂಬುದು ಹಾಡಿನ ಹಿಂದೂ ಪವಿತ್ರ ಶೈಲಿಯು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಪುರುಷ ಗಾಯಕರು ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತನ್ನರಾ ಮತ್ತು ಪಾಖ್ಲಾಜ್ (ಬ್ಯಾರೆಲ್-ಆಕಾರದ ಪೆಕ್ಯುಶನ್ ವಾದ್ಯ) ವಾದ್ಯಸಂಗೀತಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು(lyrics,) ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ರಾಜ್ಮಾಶಾದಲ್ಲಿ (ಇದು ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ಹಿಂದಿ ಇದನ್ನು ಮಥುರಾದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು) . ಧ್ರುವದ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರುದ್ರ ವೀಣ, ಪುರಾತನ ವಾದ್ಯ ಗಳನ್ನೂ ಧ್ರುವದ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು

ಧ್ರುವದ್ ಸಂಗೀತವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೇವತೆಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಾಚನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರ ಭಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಧ್ರುವದ್ ಸಂಗೀತದ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ, ಅಲ್ಲಿ "ಓಂ ಅನಂತ್ ತಾಮ್ ತರಣ ತರಿಣಿ ಅವಂ ಹರಿ ಓಂ ನಾರಾಯಣ್, ಅನಂತ್ ಹರಿ ಓಂ ನಾರಾಯಣ" ಎಂಬ ಮಂತ್ರದ ಶಬ್ದಗಳು ಪರಿಸ್ಪಷ್ಟವೆ.

ಮಹಾನ್ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಗಾರ ಟಾನ್ಸೆನ್ ಧ್ರುವದ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು . ಇದನ್ನು ಧಮಾರ್ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ . ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ರುವದ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕರು ಎಂದರೆ ನಾಸಿರ್ ಮೊಯಿನ್ ಮುದ್ದೀನ್ ದಾಗರ್, ನಾಸಿರ್ ಅಮುಮುದ್ದೀನ್ ದಾಗರ್; ಜೂನಿಯರ್ ದಾಗರ್ ಸಹೋದರರು, ನಾಸಿರ್ ಜಹೀರುದ್ದೀನ್ , ನಾಸಿರ್ ಫಿಯಾಜುದ್ದೀನ್ ದಾಗರ್ , ವಸಿಫುದ್ದೀನ್ ದಾಗರ್, ಫರಿದುದ್ದೀನ್ ದಾಗರ್, ಸಯೀದುದ್ದೀನ್ ದಾಗರ್. ಮುಂತಾದವರು.

2. ಖಯಾಲ್

ಇದು ಗಾಯನ ಸಂಗೀತದ ಒಂದು ರೂಪ. ಖಯಾಲ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಖಯಾಲ್ ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 4-8 ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಗಾಯಕ ನಂತರ ಈ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ಮೂಲ ಯಾವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಇದು ಹುಸೇನ್ ಷಾ ಶರ್ಖಿಯ ಹದಿನೈದನೇ ಶತಮಾನದ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಷಾ ಹದಿನೆಂಟನೇ ಶತಮಾನದ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಈ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ

ಸಂಯೋಜಕರು ಎಂದರೆ ಸದಾರಾಂಗ್ (ನಿಮಾತ್ ಖಾನ್ ಪೆನ್ ಹೆಸರು), ಅಡರಾಂಗ್, ಮನ್ಯಾಂಗ್ ಮತ್ತು ನಿಸಾರ್ ಹುಸೇನ್ ಖಾನ್ ಗ್ವಾಲಿಯರ್.

3.ತರಾನಾ

ತರಾನಾಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ತಿಲ್ಲಾನಾ ಗಳನ್ನು ಹೋಲುವಂತಹ ಕೃತಿಗಳು. ಸಂತೋಷ ಭಾವವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಲಯಬದ್ಧವಾದ ಶಬ್ದಪುಂಜಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ

4. ತುಮ್ರಿ

ಇದು 1847-1856 ರ ನವಾಬ್ ವಾಜಿದ್ ಅಲಿ ಶಾ ರವರ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಅರೆ-ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗಾಯನ ರೂಪ. ಮೂರು ವಿಧದ ತುಮ್ರಿಗಳಿವೆ ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಪಂಜಾಬಿ, ಲಕ್ಷವಿ ಮತ್ತು ಬರಾಬ್ ಆಂಗ್ ತುಮ್ರಿ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬ್ರಾಜ್ ಬಾಷಾ ಎಂಬ ಪ್ರೊಟೋ-ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶೃಂಗಾರ ರಸ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಡುಗಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರೆಂದರೆ ಶೋಭಾ ಗುರ್ಟು, ಬಡೆ ಗುಲಾಮ್ ಅಲಿ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜಾ ದೇವಿ.

5. ಗಜಲ್

ಗಜಲ್ ಮೂಲತಃ ಪರ್ಷಿಯಾದ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಕಾರ. ಗಝಲ್ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕವಿತೆಯಾಗಿದೆ . ಈಗಲೂ ಸಹ ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ಇರಾನ್, ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ, ಟರ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಜಲ್ ಗಳ ಜಾನಪದ ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರಿಯ ರೂಪಾಂತರಗಳುಂಟು. ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಜಲ್ ಗಾಯಕರು ಜಗಜೀತ್ ಸಿಂಗ್, ಪಂಕಜ್ ಉಧಾಸ್ ಮೊದಲಾದವರು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮೆಹದಿ ಹಸನ್ ಮತ್ತು ಗುಲಾಂ ಅಲಿ ಈ ಶೈಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕರು. ಈ ಹಾಡುಗಳ ವಸ್ತು ಶೃಂಗಾರದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

2.The urban poor, slum dwellers, are dispossessed as a result of urban restructuring Examine how urbanization affects women migrants in particular.

(ನಗರ ಪುನರ್ವಸತಿಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ, ಬಡವರು, ಕೊಳೆಗೇರಿ ನಿವಾಸಿಗಳು ನಗರವನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ . ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಗರವನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಿದೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.)

(200 ಪದಗಳು)

ನಗರೀಕರಣವು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿದೆ . 2008 ರಿಂದ ವಿಶ್ವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ,ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಜನರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ . ನಗರೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದೆ .ಇದು ಜೀವನದ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿದೆ. 2025 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ . ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಕಾಣುವುದೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಜನರು ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬಹುದು .

ಇದು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದರೂ,ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇರಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡ, ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಜೀವನದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಕಾಣಬಹುದು .

ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೂ ನಗರೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಇರುವ ಅನುಪಾತ ಅಲ್ಲಿಯ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಜನವಲಸೆಯ ಸ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ನಗರೀಕರಣ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ನಗರೀಕರಣದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು.

ನಗರೀಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ವೇಗವರ್ಧನೆಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುವುದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳುಂಟು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ.

ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ನಗರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ನಗರೀಕರಣವು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಎರಡೂ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದೆ. ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಆಗುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಕುಟುಂಬದ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
- ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆ
- ವಲಸೆ
- ನಿರುದ್ಯೋಗ
- ಬಡತನ
- ಅಪರಾಧಗಳು
- ಹೆಚ್ಚಿದ ಒತ್ತಡ
- ಜೈವಿಕ ಲಯದಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆಗಳು
- ಒತ್ತಡದ ಜೀವನ ಘಟನೆಗಳು
- ಕಳಪೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲ

ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಬೀರುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು :

- ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನಗರದ ಕಡೆ ವಲಸಿಹೋಗುವುದು ಮದುವೆಯೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ . ಈ ರೀತಿಯ ವಲಸೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನಗರಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ.
- ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯುವತಿಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಅವಕಾಶಗಳ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ನಗರದಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ನಡುವೆ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ವಲಸೆ ಬರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯು ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಯಂ ಟೀಕೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.
- ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ವಲಸೆ ಹೋಗಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಲವು ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿಭಜನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಭದ್ರತೆ ಹೊಂದಿರದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ವಲಸಿಗರು ಅದರತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಲವು ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸಹ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಗರದ ಕಡೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುವಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.
- ವಲಸೆ ಬರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ವೇತನ ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲದೆ ಲೈಂಗಿಕ ಹಿಂಸಾಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ತಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಹಾರದ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ , ವಿವಿಧ ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಸಹ ನಿರ್ಬಂಧತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ .

- ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೊಳೆಗೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣವು ನಗರದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ವಸತಿ, ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಮಹಿಳೆರ ಮೇಲೆ ಬೀರುತ್ತಿದೆ.

ನಗರೀಕರಣವು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ತ್ವರಿತ ನಗರೀಕರಣವು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸದೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದು ಸಹ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ನಗರಾಭಿರುದ್ಧಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಾತ್ರವು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಲು ನಗರೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

3.How Features of Montagu-Chelmsford Reforms received in India?What are the impacts of it ? Examine.

(ಮಾಂಟೆಗು-ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಸುಧಾರಣೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ

ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತೇ ?? ಪರಿಶೀಲಿಸಿ)

(200 ಪದಗಳು)

ಪರಿಚಯ -

ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮಾಂಟೆಗು ಹೇಳಿಕೆಯ (ಆಗಸ್ಟ್ 1917ರಲ್ಲಿ) ಅನುಗುಣವಾಗಿ,ಸರ್ಕಾರವು 1918 ರ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಂಟೆಗು-ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಮಾಂಟೆಗು ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.

ಮಾಂಟೆಗು-ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿತು . ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಯಂ-ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲು. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಆಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ವೈಸ್ರಾಯ್ ಆಗಿದ್ದ ಲಾರ್ಡ್ ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಆಗಿನ ಭಾರತದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದ (Secretary of State for India) ಎಡ್ವಿನ್ ಸ್ಯಾಮ್ಸುಯೆಲ್ ಮೊಂಟಾಗು ಅವರ ಹೆಸರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

1918 ರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾದ ಮಾಂಟೆಗು-ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವರದಿಯಿಂದ ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು 1919 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯಿದೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು .

ಮಾಂಟೆಗು-ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು -

(1) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸರ್ಕಾರ-ದ್ವಿಸರ್ಕಾರದ (ದ್ವಿಸದನ) ಪರಿಚಯ:

(ಎ) ಕಾರ್ಯಂಗ;

- ದ್ವಿಸರ್ಕಾರ, ಅಂದರೆ ಇಬ್ಬರ ಆಡಳಿತ - ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕೌನ್ಸಿಲರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು. ಗವರ್ನರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು .

- ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು ಅವುಗಳೆಂದರೆ "ಮೀಸಲು ವಿಷಯಗಳು" ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಣಕಾಸು, ಭೂ ಆದಾಯ, ನೀರಾವರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು.
- "ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು"-ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ, ಉದ್ಯಮ, ಕೃಷಿ, ತೂಕ, ಅಳತೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು .
- "ಮೀಸಲಾತಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗವರ್ನರ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ,ಮತ್ತು "ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ " ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು
- ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗವು ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕೌನ್ಸಿಲರ್‌ಗಳು ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ದಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆಯು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು "ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ " ವಿಷಯಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಹ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು .
- "ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ " ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಗವರ್ನರ್-ಜನರಲ್ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ "ಮೀಸಲಾತಿ" ವಿಷಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಬಿ) ಶಾಸಕಾಂಗ:

- ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸಕಾಂಗ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು-70% ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಲಾಯಿತು..
- ಕೋಮು ಮತ್ತು ವರ್ಗ ಮತದಾರರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಏಕೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

- ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ಶಾಸಕಾಂಗ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಳು ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಗವರ್ನರ್ ಅದನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು
- ಶಾಸಕರು ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು .

(2) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ-ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರ:

(ಎ) ಕಾರ್ಯಾಂಗ;

- ಗವರ್ನರ್-ಜನರಲ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು.
- ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಳಿದ್ದವು - ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪಟ್ಟಿ.
- ವೈಸ್ರಾಯ್ ನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯು 8 ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಭಾರತೀಯರಿದ್ದರು.
- ಗವರ್ನರ್-ಜನರಲ್ ರವರು ಅನುದಾನದ ಕಡಿತವನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು , ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದರು

(ಬಿ) ಶಾಸಕಾಂಗ:

- ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಸದನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕೆಳಮನೆ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಅದರಲ್ಲಿ 144 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರು (41 ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಮತ್ತು 103 ಚುನಾಯಿತ -52 ಜನರಲ್, 30 ಮುಸ್ಲಿಮರು, 2 ಸಿಖ್ಖರು, 20 ಸ್ಪೆಷಲ್) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆ ಅಥವಾ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಅದರಲ್ಲಿ 60 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇದ್ದರು (26 ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಮತ್ತು 34 ಚುನಾಯಿತ- 20 ಜನರಲ್, 10 ಮುಸ್ಲಿಮರು, 3 ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಮತ್ತು 1 ಸಿಖ್ಖರು).

- ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ 5 ವರ್ಷದ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಪುರುಷ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗ ಸಭೆಯು 3 ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.
- ಶಾಸಕರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ ನ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಬಜೆಟ್ ನ 75% ರಷ್ಟು ಇನ್ನೂ ಮತದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ .
- ಕೆಲವು ಭಾರತೀಯರು ಹಣಕಾಸು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು .
- ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು

3) ವಿಮರ್ಶೆ:

- ಮೊಂಟಗು-ಚೆಲ್ಮ್ಸೆಡ್ ವರದಿಯು 10 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.
- ಸರ್ ಜಾನ್ ಸೈಮನ್ ಅವರು ಸಮಿತಿಗೆ (ಸೈಮನ್ ಕಮಿಷನ್) ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು.
- 1930, 1931 ಮತ್ತು 1932 ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಸುತ್ತಿನ ಸಮಾವೇಶಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗಿನ ಮಾತುಕತೆಗಳ ನಂತರ 1931 ಸಮಾವೇಶಗಳ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿ ರವರು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟೀಷರ ನಡುವಿನ ಪ್ರಮುಖ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾರರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ಆದರೆ ರಾಮ್ಪ್ ಮ್ಯಾಕ್ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಕಮ್ಯುನನಲ್ ಅವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- ಮೊಂಟಗು-ಚೆಲ್ಮ್ಸೆಡ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದ ಸ್ವಯಂ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಒಂದು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತ ಕಾಯಿದೆ 1935 ರ ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.

ನ್ಯೂನ್ಯತೆಗಳು:

- ಉಪಸಂಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು.
- ಗವರ್ನರ್-ಜನರಲ್ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಶಾಸಕಾಂಗವು ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ..
- ವಿಷಯಗಳ ವಿಭಾಗವು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.
- ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಂಜಾಬ್ ನ ಮಿಲಿಟರಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.
- ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ವಿಷಯಗಳ ವಿಭಜನೆ ಮತ್ತು ಎರಡು ಭಾಗಗಳ ಸಮಾನಾಂತರ ಆಡಳಿತ ಅಂದರೆ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಅಭಾಗಲಬ್ಧ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ್ದು .

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪುರಸ್ಕಾರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ -

- ಆಗಸ್ಟ್ 1918 ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹಸನ್ ಇಮಾಮ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿತು. ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳು "ನಿರಾಶಾದಾಯಕ" ಮತ್ತು "ಅತ್ಯಪ್ತಿಕರ" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು ಮತ್ತು ಬದಲಿಗೆ ಸ್ವಯಂ-ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು.
- 1919 ರ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರೋಧ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿಯ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು 1919 ರಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರೌಲಟ್ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಜಾರಿಗೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವಿರೋಧದೊಂದಿಗೆ ದೂಷಿಸಲಾಯಿತು. ಜಿನ್ನಾರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರು.
- ಗಾಂಧಿಯವರು ರೌಲಟ್ ಕಾಯಿದೆಯ ವಿರುದ್ಧ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಪಂಜಾಬ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಪ್ರಬಲ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಜನರನ್ನು

ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ ಎಪ್ರಿಲ್ 1919 ರಲ್ಲಿ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿನ ಜಲಿಯನ್ವಾಲಾ ಬಾಗ್‌ಲಲ್ಲಿ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ.

- ಈ ದುರಂತವು ನೆಹರು ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿಯವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಲಾರ್ಡ್ ಹಂಟ್ರಿಂಡ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು . ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ಜನರಲ್ ಡೈಯರ್‌ವರನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಂಟರ್ ವಿಚಾರಣೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು . ಹಲವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನಾಗರಿಕರು ಡೈಯರ್ ಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು,

4.What were the geopolitical consequences of India's partition, especially China? Discuss.

(ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವುವು ?? ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಿ)

ಭಾರತದ ರಕ್ತಸಿಕ್ತ ಇತಿಹಾಸವು ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಯು ಸರ್ವಾನುಮತದ ವಿಷಾದ ಮತ್ತು ಖಂಡನೆಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತದೆ, ಹಿಂದಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾರತವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಭಜನೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶೂನ್ಯ-ಮೊತ್ತದ ಪ್ರತಿಫಲನಗಳಾಗಿವೆ.

‘ಒಂದು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆನ್ನೆ ತೋರಿಸು’ ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಲೇ “ಶಾಂತಿಧೂತ” ನೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸಿದ ಆ ಗಾಂಧಿಯೂ ಕೂಡ, ಇಂದಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಚೀನಾದ ತಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಬೇಸತ್ತು ಕೆನ್ನೆ ತೋರಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಒಂದು ಬಾರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ! ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೀನಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು

- ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ, ಚೀನಾವು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿತು . ಪ್ರಬಲವಾದ ಭಾರತಿಯರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನವನ್ನು ಕೋಲ್ಡ್ ವಾರ್ ಮೈತ್ರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮಿಲಿಟರಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಆಂಗ್ಲೋ-ಅಮೇರಿಕನ್ ರ ಸಹ-ಆಯ್ಕೆಗೆ, ವಿರೋಧಿಸಿದರು.
- .ಭಾರತದ ಗುರುತನ್ನು ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ ವಿಭಿನ್ನ ಸಮಯದ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ, ಭಾರತ ಚೀನಾವು ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ಪಂಚಶೀಲ್ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಕಾರದ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು.
- ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಮಿಲಿಟರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವವು ಭಾರತದ ನೆರೆರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.
- ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಚೀನಾ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.
- ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಶತ್ರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಬೇರೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬಹುತೇಕ ಭಾರತದ ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳೇ ಎಂದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿರುವುದು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ದುರಂತ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಯ ವಾಸ್ತವಕ್ಕಿಳಿದು ನೋಡಿದಾಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚೀನಾದಿಂದ ನೂರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆತಂಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಭೂ ಹಾಗೂ ಸಾಗರಕ್ಕೆ, ಇತರೆ ಒಟ್ಟು 9ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿವೆ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಹಾಗೂ ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಹಾಗೂ ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಹಾಗೂ ಬರ್ಮಾ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದಿಂದ ಪೂರ್ವದವರೆಗೂ ಮಹಾಕಂಟಕ ಚೀನಾ. ಅತ್ಯಂತ ಆತಂಕಕಾರಿ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಭಾರತವನ್ನು ಮಣಿಸಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಚೀನಾ, ಉಳಿದ 7 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೂ

ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಸಂಗಡ ಶಿಶ್ಯವೃಂದದಂತೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

- ಚೀನಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದೊಂದಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯರಿಗಿಂತ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸಿತು.

ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಚೀನಾದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿದೇಶಿ ನೀತಿ ವಿಧಾನದ ಅನುಕೂಲತೆ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ .

5.Examine the roots of racism in the United States and reasons why it still persists today.

(ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ??) (200 ಪದಗಳು)

ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಶಾಂತಿಯುತ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದಾಗ, ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗೀಯ ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡಿವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಆಳವಾದ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನವು ವಲಸೆಗಾರರ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿಸ್ಪಾನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕನ್ನರು, ಯುರೋಪಿಯನ್ ವಂಶಸ್ಥರು, ಸ್ಥಳೀಯ ಅಮೆರಿಕನ್ನರು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗದವರು ವಾಸಿಸುವ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಜೀವನಶೈಲಿ,ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಜನಾಂಗೀಯತೆ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯ ನೆಲೆಗಳು :

- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಗಮನವು, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ವಲಸಿಗರು ಸ್ಥಳೀಯರ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.
- ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದ ಅಮೆರಿಕಾದ ನಾಗರಿಕ ಯುದ್ಧದ ಪರಂಪರೆ, ಗುಲಾಮರ ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.
- ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಏಳಿಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕೆಲವೊಂದು ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಉನ್ನತವಾದವರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿಕೊಂಡವು.
- ಕು ಕ್ಲಕ್ಸ್ ಕ್ಲಾನ್ ನಂತಹ ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪುಗಳು ಭೀತಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾಂಧತೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳಿಂದ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- 1960 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಲೂಥರ್ ಕಿಂಗ್ ಜೂನಿಯರ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ "ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಳವಳಿಯ" ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯು ಬಿಳಿ(ಶ್ವೇತ)ಜನಾಂಗದವರು ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಇದು ಹಲವಾರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಜನಾಂಗದವರ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿತು.
- 2008 ರ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಮತ್ತು ಅದರ ನಂತರ, ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ವಲಸಿಗರು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗದವರ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣಗೊಳಿಸಲು " ಶ್ವೇತ ಮುಖಂಡರು" ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿದರು.

PEW ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ:

- ವರಮಾನ ಅಸಮಾನತೆಗಳು - ಬಿಳಿ ಜನರ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯವು ,ಕಪ್ಪು ಜನರ ಸರಾಸರಿ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.
- ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಸಮಾನತೆಗಳು - ಬಿಳಿ ಜನರ ಸರಾಸರಿ ಸಂಪತ್ತು ಕಪ್ಪು ಜನರ ಸರಾಸರಿ ಸಂಪತ್ತಿಗಿಂತ 13 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು.

- ಸಂಪತ್ತಿನ ಶೇಖರಣೆ - ಬಹುತೇಕ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಬಿಳಿ ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಕರಿಯರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಕಾರಣಗಳು ::
- ಸರ್ಕಾರಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳೊಳಗಿನ ಸದಸ್ಯರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶ್ವೇತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಗಳಾಗಿರುವರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕಾದವರು -ಅಮೆರಿಕನ್ನರು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಅವರ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಹರಡುತ್ತವೆ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ .
- ಡಾ. ಮಾರ್ಟಿನ್ ಲೂಥರ್ ಕಿಂಗ್ ಜೂನಿಯರ್ ಸಾವಿನ ನಂತರ, ಕರಿಯರ ನಡುವೆ ಬಲವರ್ಧನೆಯ ಕೊರತೆ, ಮತ್ತು ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಇತರ ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪುಗಳು ಕೊರತೆಯಾಗಿವೆ.

ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಜನಾಂಗೀಯತೆಯ ಈ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ವಿಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ, ಮಾತ್ರ ದೇಶವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕನಸುಗಳ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಆಶಾವಾದದ ಆತ್ಮವನ್ನು ತುಂಬುವ ಮೂಲಕ ವಲಸಿಗರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.

6. Examine the causes and implications of recent changes in production patterns in the sugar industry in India.

(ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.) (200 ಪದಗಳು)

ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಭಾರತೀಯ ಸಕ್ಕರೆ ಉದ್ಯಮವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಚಾಲಕವಾಗಿದೆ. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿತರಕರು

ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಸುಮಾರು 500 ಮಿಲಿಯನ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ 50 ದಶಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಅಂತರ್ಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಕ್ಕರೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬನ್ನು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲವಾಗಿ ಎಥೆನಾಲ್ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಮೂಲಕ ರಚಿಸಬಹುದು.

ಸಕ್ಕರೆಯ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು:

* ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 2 ರಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ಬರಗಾಲಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕಬ್ಬು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿದೆ.

* ದಕ್ಷಿಣದ ಐದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕುಸಿತ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಲಿಲ್ಲ.

* ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕುಸಿತವು ದೇಶೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿದೆ.

* ಸಕ್ಕರೆ ಆಮದು ಸುಂಕದಲ್ಲಿ 40 ರಿಂದ ಶೇ 50 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಗ್ರಾಹಕ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ನೀತಿಯು ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಸಕ್ಕರೆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು:

* ಇಂಧನ ಎಥೆನಾಲ್ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ EU ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಂತಹ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಂತಹ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಈ ವಲಯದ ಹೊಸ ಪದರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.

* ಇಂದಿನ ವಲಯವು ದೇಶೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಇಂಗಾಲದ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ತಯಾರಕರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ಮತ್ತು E10 ಅದಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಎಥೆನಾಲ್ ಬ್ಲೆಂಡಿಂಗ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಅನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

* ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು, ಇದು ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ

ಮತ್ತುಆಹಾರ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಪಕನಾಗಿ ತನ್ನ ನೈಜವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಭಾರತೀಯ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

* ಗ್ರಾಹಕರ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ದೇಶೀಯ ಬಳಕೆಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಅವಶ್ಯಕ ಸರಕು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸರ ನೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

ಪರಿಸರ ನೀತಿ ರೈತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಿಲ್ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು, ವಲಯ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಹಕ ಮಾದರಿಯೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಹ ಇದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವಕಾಶಗಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು, ವಿಕಸನಗೊಂಡ ಪರಿಸರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ:

- * ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- * ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- * ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- * ರೈತ ಮಿಲ್ಲರ್ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವುದು.
- * ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.
- * ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಂಧ ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.

ಸಮೂಹ

7) Why did Balgangadhar Tilak give unprecedented public face to Ganesh festival which was hitherto celebrated privately in Indian homes? Also comment on ecological implications of Ganesh festival.

(ಕೇವಲ ಕುಟುಂಬದ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದ್ದ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್ ರವರು ಏಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವರೂಪ ನೀಡಿದರು? ಗಣೇಶ ಉತ್ಸವದಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಬಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಿ).

(200 ಪದಗಳು)

19 ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿ ಚಳವಳಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ, ಜಾತ್ಯತೀತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳವಳಿಗಳು ಶ್ರೀಮಂತರು, ಬಡವರು, ಕೆಳ ಜಾತಿಯವರು, ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುವವರಿಂದ ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ:

1. ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು-

- * ಆಂತರಿಕ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಲು ಒಂದು ವೇದಿಕೆ.
- * ಲಾರ್ಡ್ ಗಣೇಶನನ್ನು 'ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದೇವರು' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಲಕ್ ಗಮನಿಸಿದರು. ಗಣೇಶನನ್ನು ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗದ ಜಾತಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಹೀಗಾಗಿ ಇದು ಜಾತಿ ಎಂಬ ಸೇತುವೆ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು

2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು -

* ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಮಾಧ್ಯಮ.

* ವಸಾಹತು ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು.

3. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಲು:

* ಇದು ಭಾರತೀಯ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾಯಿತು.

* ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲುಗೈಗೆ ಇದು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನದ ನಂತರ ಇನ್ನೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು , ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹದ ವಿಸರ್ಜನೆ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಪರಿಸರದ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ .ಅವುಗಳೆಂದರೆ

1. ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ -

*ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಡೈಸ್, , ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತೆ ವಿಗ್ರಹದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ . ಇದರಿಂದ ಲಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಲಿನ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು ಗಣೇಶ ವಿಗ್ರಹಗಳ ಮುಳುಗಿಸುವಿಕೆಯು ಕಬ್ಬಿಣ, ತಾಮ್ರ, ಪಾದರಸ, ಕ್ರೋಮಿಯಂ ಮತ್ತು ಆಮ್ಲವನ್ನು ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತೀಯ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

* ಜಲಚರಗಳಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ-ಉದಾ: ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಪಾದರಸದ ವಿಷ.

* ಆಹಾರ ಸರಪಳಿ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗುತ್ತಿರುವುದು .

2. ಶಬ್ದ ಮಾಲಿನ್ಯ -

* ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳನ್ನು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಜೋರಾಗಿ- ಬಳಸುವುದು.

3 .ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ-

* ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಇತರ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯ.

ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ನೀರಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು . ಲಿಖಿತ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವದಷ್ಟೇಯಲ್ಲ , ಆದರ ಜೊತೆಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವರ್ತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು . ವಿಗ್ರಹಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಹಾನಿಕಾರಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ವಿಗ್ರಹಗಳು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬಣ್ಣಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

8. Write a note on Dr Ambedkar's ideas about religion.

(ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ).

(200 ಪದಗಳು)

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರಿಗೆ, ಅನುಸರಿಸಲು ಹಿತಕರವಾದ ಒಂದು ಧರ್ಮವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕುಸಿತದಿಂದ ಕೂಡಬಹುದು. ಅನುಸರಿಸಲು ಅಹಿತಕರವಾದ ಧರ್ಮವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಗಳಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪಡೆಯಬಹುದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ,

ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ರಚನೆಯು ಒಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿರಬೇಕು , ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ಅದರ ತತ್ವಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಯ್ಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

* ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಧರ್ಮವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ನಡುವಿನ ಸದಾಚಾರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮದ ಅವರ ತತ್ವವು ದೇವತಾಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ಅರ್ಥವಲ್ಲ.

* ಬಿ.ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು ಆದರೆ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೂಟಾಟಿಕೆ ಬಯಸಲಿಲ್ಲ.

* ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮವು ನೈತಿಕತೆಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜೀವನ, ಕಾರ್ಯಗಳು, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಇಷ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಪಡದಿರುವಿಕೆಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ಅವರು ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಹಿ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ.

*ಅವರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

* ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ, ಸಿಖ್ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಮೊದಲಿಗೆ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಭಾರತೀಯ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅದು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ, ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದ ಕಲಿಕೆಯ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ.

* ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಾದವು ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಜಕೀಯ-ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಒಂದು ಏಕೀಕೃತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೀಕರಿಸದ ಸಮಾಜವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಧಾರಣತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಒಂದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಸಂಬಂಧವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು.

* ಬೃಹತ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಪಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪುನಃ ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ, ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಚೇತರಿಕೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ತನ್ನ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸವಾಲೊಡ್ಡುವ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸವಾಲು ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

* ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನೈತಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಯಾವುದೇ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿಲ್ಲ (ಒಂದು ದೇವರಂತೆ). ಈ ತತ್ವಗಳು ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ.

* ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ.

* ಅದರೊಂದಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಲಾದ ಜಾತ್ಯತೀತ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ನೈತಿಕ ಮೂಲತತ್ವವಾಗಿದೆ.

* ಯಾವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಅನುವರ್ತನೆಯಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಯಾವುದೇ ಧನಾತ್ಮಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

* ನಿಷೇಧಿತ ಪಾಪವು ಮತ್ತೊಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮರುಹುಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

* ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ದಾನವಾಗಿದೆ .

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮದೊಳಗೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಪರ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವರು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದವರು.

9. Do you think quota policy for women in local government is a good step towards political empowerment of women? Critically comment.

(ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಕೋಟಾ ಪಾಲಿಸಿಯು ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಹೆಜ್ಜೆಯೆತ್ತೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಾ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಿ). (200 ಪದಗಳು)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ 73 ಮತ್ತು 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ತಂದಿತು. ಇದು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ರಾಜಕೀಯ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಸಾಧಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಸುಮಾರು 68 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಿವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ನಡುವಿನ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಿರುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. 73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಸುಮಾರು 22 ವರ್ಷ ಅಂದರೆ 4ನೇ ಹಂತದ ಚುನಾವಣೆ ಅವಧಿ ಮುಗಿದು 5ನೇ ಹಂತದ ಚುನಾವಣೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 5ನೇ ಹಂತದ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್) ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು 50 ಪ್ರತಿಶತಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ 2001ರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು 2008ರಲ್ಲಿ ಯು.ಎನ್. ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು 'ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ' ಯಲ್ಲಿ 3ನೇ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಎಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಸ್ವಂತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಆಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀಜಿಯವರು "ಯಾವಾಗ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾಳೋ, ಅಂದು ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭಿಸಿದ ಹಾಗೇ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಸಾಧಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವ್ಯಾಪಾರ, ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಡುಗೆಮನೆಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತ ಎನ್ನುವ ದುರ್ಬಲ ಮನೋಭಾವನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆಯು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣಗಳ ಕೆಲವೊಂದು ಪಾತ್ರಗಳು ಅದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ

ಸಾಮೂಹಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ, ಉದ್ಯಮ ವಲಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಒನಕೆ ಓಬವ್ವ, ಕಿತ್ತೂರ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಮದರ್ ಥೆರೆಸಾ, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ, ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು, ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್, ಸೋನಿಯಾಗಾಂಧಿ, ಜಯಲಲಿತಾ, ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ಕಿರಣ್ ಬೇಡಿಯಂತಹ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟತನ ತೋರಿಸಿ ದೇಶವೇ ಬೆರಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ

ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ನೋಡಿದರೆ, ಲೋಕಸಭಾ, ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ (ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್)ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಚುನಾವಣಾ ಅವಧಿಯಂತೆ ಅವಧಿಗೆ ತುಂಬಾ ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಸುಮಾರು 35 ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾಯ್ದೆ 1985ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು 25 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ 1993ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ 73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶೇ.33ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಆಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದನ್ನು 50 ಪ್ರತಿಶತಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿರುವುದು, ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 5ನೇ ಹಂತದ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು 50 ಪ್ರತಿಶತಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಶೇ.50ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹಿಂದುಳಿದ ಹಾಗೂ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗವಾದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಗಂಡನ ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವ-ನಿರ್ಧಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೃಷಿ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ, ಅಡುಗೆ ಮನೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ಕೂಲಿ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತತೆ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ಕಡಿಮೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷದ ಚುನಾವಣಾ ಅವಧಿಯಿಂದ ಶೇ.50 ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ತೋರಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಶೌಚಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೇ ಮಹಿಳಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪಂಚಾಯತ್ ಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಇದು ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು-

- ಮಹಿಳೆಯರು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.
- ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ- ಮಹಿಳಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ತಟಸ್ಥ ನೀತಿ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ಆರೋಗ್ಯ, ASHA ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿ ಆರೈಕೆ ಮುಂತಾದ

ಮಹಿಳೆಯರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಸಮಾಜದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ವಿಭಾಗಗಳ ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದು ಸ್ವಯಂ-ಗೌರವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ.

- ಮೀಸಲಾತಿಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬಹುದು.
- ಹೆಚ್ಚಿದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದೊಂದಿಗೆ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 27 ಆಗಸ್ಟ್ 2009 ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 50% ಮೀಸಲಾತಿನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ್, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಒಡಿಶಾ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ತ್ರಿಪುರ ಇವು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 50% ಮೀಸಲಾತಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 50% ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ

ಆಕ್ಟ್ ನ ಕೇವಲ 'ಪತ್ರ' ಭಾಗವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಆದರೆ 'ಅದರ ಉತ್ತೇಜನ' ಭಾಗವು ಇನ್ನೂ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶವು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕೊರತೆಯಿದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ನೀತಿಯಿಂದ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಈ ಕೋಟಾಗಳು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ತಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

10. Why do you think Dera's and ahsrams and attract huge number of people in the Indian society? Critically analyse.

(ಡೇರಾ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಮಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದೇಕೆ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.)

(200 ಪದಗಳು)

ಭಾರತ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇಶ . ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ಜನರು ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಬಯಸಿದವರು .

ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಡೇರಾಗಳ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಗಳು ತೀರಾ ಉಲ್ಬಣವು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ - ಅವುಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ

- ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು - ಭಾರತ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಸ ನಂಬಿಕೆಗೆ , ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ವೀರೋಚಿತ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಫಲವತ್ತಾದ ನೆಲವಾಗಿವೆ.
- ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳು - ಈ ಆಶ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಡೇರಾಗಳು ಲೋಕೋಪಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ , ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿಪತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿವೆ. ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಜನರು ಈ ಆಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ.
- ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು - ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಬಡವರು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದವರು, ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಹ ಈ ಆಶ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಡೇರಾಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಈ ಸ್ವಯಂ-ಶೈಲಿಯ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತಾಗಿದೆ . ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪುರಾವೆ

ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ದೇವತೆಗಳ ಶಿಷ್ಯರು ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ಅವರ ತರ್ಕಬದ್ಧ ಚಿಂತನೆಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಚಾರಗಳಿಂದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸಮೂಹವನ್ನೇ ನಿಬ್ಬೆರಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ .

- ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧ - ಈ ಆಶ್ರಮಗಳು ಮತ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲು ಸಹ ಬ್ರೋಕರ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ದೇವತಾ ಶಿಷ್ಯರ ಜೊತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಜಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ .
- ಜಾತಿ-ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಗುರುತಿನ ಶೋಧನೆ - ಕೆಲವು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಯು ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಆಶ್ರಮಗಳ ಜೊತೆ ಭಾಗವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗುರುತನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನೇ ಮರೆತು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ .
- ವೈಫಲ್ಯ - ಸಬ್ಲಿಡಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಜ್ಯವು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜನರ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವಂತೆ ಕೆಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾದ - , ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಬುನಾದಿ ಹಾಕುತ್ತಿವೆ
- ಮಂದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ದೇವತಾ ಮನುಷ್ಯ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತೀರಾ ವಿಳಂಬ ವಾಗುತ್ತಿದೆ .

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಬಡವರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುವಂತೆ ಅನೇಕ ಆಶ್ರಮಗಳು ಸಹ ಈಗಲೂ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿದೆ . ಈ ಆಶ್ರಮಗಳು

ಮಾನವೀಯತೆಯ ಭಾವನೆ, ಸಹೋದರತ್ವ, ಜಾತ್ಯತೀತತೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಂತೋಷದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠ - ಜೀವಂತ ಆಶ್ರಮದಂತಹ ಕೆಲವು ಆಶ್ರಮಗಳು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿ, ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತ್ತಿವೆ

ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಂಕಿತ ಆಶ್ರಮ / ಡೆರಾಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಪರವಾದ ಸಕ್ರಿಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತ ಸಮಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ . ಜನರು ಇಂತಹ ದೇವತಾ ಮನುಷ್ಯರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಂತೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವು ಚುನಾವಣಾ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜಕೀಯ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ .

General Studies - 2 (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ-2)

ಸಮಾಜ

1.Discuss importance of India's engagement with the Philippines to its growing role in Southeast Asia.

(ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭಾರತ -ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ನ್ನಿಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ)

(200 Words)

1949 ರಿಂದ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ನಡುವಿನ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ . 1952 ರ ಜುಲೈ 11 ರಂದು ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಭಾರತ ನಡುವೆ ಸ್ನೇಹ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಈ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬಹುದು.

ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದ

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ 1979 ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವು. ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ತೊಂಬತ್ತರ ದಶಕದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ತನಕ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ 'ಲುಕ್ ಈಸ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿ'(Look East Policy'.Look East Policy'.) ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಏಷಿಯಾನ್ ನಡುವಿನ ಆಳವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಂತರ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಭಾರತವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ನೆಗೋಷಿಯೇಶನ್ಸ್ (Regional Comprehensive Economic Partnership Negotiations (RCEP)) ಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಆರ್ಥಿಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಿರುವ ಒಪ್ಪಂದದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಆಗ ಎರಡು ದೇಶಕ್ಕೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗುತ್ತದೆ

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ

ಭಾರತವು ಫಿಲಿಪಿನೋ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಿಗೆ ಇ-ಪ್ರವಾಸಿ ವೀಸಾವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಿಗೆ ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ಬರಲು ವೀಸಾ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯದೆ ಇರಲು ನೇರಕಾರಣವೆಂದರೆ ಎರಡು ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ನೇರವಾದ ವಿಮಾನಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇದು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಂಡಿಗಳು:

ಫಿಲಿಪಿನೋ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದೆ . ಸುಮಾರು 30 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಟ್ಯಾಂಗ್ಲಾಗ್ ಭಾಷೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಪದಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆದಿದೆ . ಫಿಲಿಪೈನ್ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಲೋಹದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಾಳೆ, ಕಂಚಿನ, ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ತವರ ಬಳಕೆ ಕೂಡ ಭಾರತೀಯರ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ

ಭಾರತದ - ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

1. ಲುಕ್ ಈಸ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿ

ಭಾರತದ 'ಲುಕ್ ಈಸ್ಟ್ ಪಾಲಿಸಿ'ಯು ತನ್ನ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಆಧ್ಯತೆಯ ಕಂಬವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ನಾಟಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ವೇದಿಕೆಯು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ನೀತಿ, ಭದ್ರತೆ, ರಕ್ಷಣಾ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದ ವಿಶಾಲ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

2.ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು:

ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಭೂಗರ್ಭೀಯವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳವು ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ . ಇದರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಮುದ್ರ ತೀರ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸ್ಥಳವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ

ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸೌಹಾರ್ದವೆನಿಸಿವೆ, ಆದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು

ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

2. Discuss why lawyers' strikes in India contribute to the problem of judicial inefficiency and examine the Law Commission recommends on this issue.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರವು ಏಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಅಸಮರ್ಥತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಆಯೋಗವು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ ??? ಚರ್ಚಿಸಿ

(200 ಪದಗಳು)

ಮಾರ್ಚ್ 26, 2017 ರಂದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಭಾರತದ ಕಾನೂನು ಆಯೋಗದ 266ರ ವರದಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ವೃತ್ತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ . ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಮಯದ ವ್ಯರ್ಥತೆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರವು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಸಮರ್ಥತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಆಯೋಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲು ಬಲವಾದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ .

ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಸಮರ್ಥತೆ: -

- ಭಾರತದ ಕಾನೂನು ಆಯೋಗದ 266 ನೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2.5 ಕೋಟಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿವೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ . ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಉಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದೆ.
- ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರವು ಇದೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಯಲ್ಲ . 1995 ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಜೆ.ಎಸ್. ವರ್ಮಾರವರು "ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವು ನ್ಯಾಯದ ಆಡಳಿತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾವೆದಾರರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು" ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಗಮನಿಸಿದ್ದರು.ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರದಿಂದ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮುಚ್ಚಿದವು. ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಇದೆ ರೀತಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.
- ಈ ವಕೀಲರ ಮುಷ್ಕರಗಳ ಕಾರಣಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಆಯೋಗ ತಿಳಿಸಿದೆ .ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು, ಅಂತರರಾಜ್ಯದ ನದಿ ನೀರಿನ ವಿವಾದಗಳು, ವಕೀಲರ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ, ನೇಪಾಳದ ಭೂಕಂಪನ
- ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರು ಅವರಿಗೆ ಮುಷ್ಕರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೃತ್ತಿಪರ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಮೇಲಿನ ಭಾರತದ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾವೆದಾರರು ಮತ್ತು ಇತರ ಪೀಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನೆರವು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾನೂನು ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸುಗಳು:

- ಕಾನೂನು ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸಿನ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯದ ಬಾರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಗಳು ಮತ್ತು ಬಾರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾವು ವಕೀಲರಲ್ಲದ ಇತರ ವೃತ್ತಿಯ ಜನರನ್ನು ಅಂದರೆ , ಚಾರ್ಟೆಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ಗಳು, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ವೈದ್ಯರು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ, ವಕೀಲರ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ವೃತ್ತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಜನರಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವೃತ್ತಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ವಕೀಲರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದು.
- ಭಾರತದ ಕಾನೂನು ಆಯೋಗದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ (judicial officer) ವಕೀಲರ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನೂ ಕಾನೂನಿನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ಕಾನೂನು ಆಯೋಗದ ಪ್ರಕಾರ ವಕೀಲರು ಮುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಕೀಲರು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು . ಇದಲ್ಲದೆ, ವಕೀಲರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾವತಿಸದ ಗ್ರಾಹಕರು ಸಹ ವಕೀಲರು ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುವ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಕಾನೂನು ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸಿನ ಪ್ರಕಾರ, ದುಷ್ಕೃತ್ಯದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಕೀಲರು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

3. In India, even now between 9% and 20% of maternal deaths are on account of unsafe abortions. What does law say about abortion rights of child victims of rape who are pregnant? Do you think children who are pregnant should have abortion rights? Critically comment. (200 Words)

(ಭಾರತದಲ್ಲಿ, 9% ರಿಂದ 20% ರ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಸಾವುಗಳು ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಪಾತದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿವೆ. ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ? ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗರ್ಭಪಾತಮಾಡಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಯೋಚಿಸುತ್ತೀರಾ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಿ .)

(200 ಪದಗಳು)

ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಚಂಡೀಗಢ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಗರ್ಭಿಣಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವೊಂದು ಹರಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದು ,ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ 12 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗಿ 27 ವಾರಗಳ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದು. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವವರೆ . ಮೊದಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರು ಚಂಡೀಗಢ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಗರ್ಭಪಾತಮಾಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿತ್ತು ನಂತರ ಪ್ರಕರಣ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿತು . ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಚಂಡೀಗಢದ ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಜ್ಞರನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೇಳಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಗರ್ಭಪಾತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳು -

1971 ರ MTP (Medical Termination of Pregnancy) ಆಕ್ಟ್ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಪ್ರಕಾರ ಮಹಿಳೆಯರ ವಯಸ್ಸು 18 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ 18 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದರೆ ಪೋಷಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಇದು 24 ವಾರಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾರಣದಿಂದ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಟರ್ಮಿನೇಷನ್ ಪ್ರಜ್ಞಾನ್ವಿ ಆಕ್ಟ್ (Medical Termination of Pregnancy (MTP) Act) ನ್ನು ೧೯೭೧ ರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಲಾಲ್ ಷಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಗರ್ಭಪಾತದಿಂದ ಅತಿಯಾದ ಸಾವುಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ರಚಿಸಿತ್ತು

18 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಮಗುವನ್ನು ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು POCSO ಕಾಯಿದೆ . ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ (ಐಪಿಸಿ) 312 ನೇ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಕಾರ MTP law ದ ಅಗತ್ಯತೆಯು ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ (ಐಪಿಸಿ) ವಿಭಾಗಗಳು 312-316 ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 312 ರ ಪ್ರಕಾರ : 18 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ, ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಅಥವಾ ಗಂಡು ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಸಗುವುದು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧ'

ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರು ಮಕ್ಕಳು ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕುಗಳು

➤ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು -

- ಮಗುವಿಗೆ ಮತ್ತು ಭ್ರೂಣಕ್ಕೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಬೆದರಿಕೆಯಿದ್ದಾಗ .
- ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹಾಗೂ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಅನ್ವಯಿಸದಿದ್ದಾಗ.ಗರ್ಭಪಾತಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸುವುದು.

➤ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ -

- ತಾಯಿಯಾಗುವ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಯಾಗದೆ ಇಚ್ಛಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗೆ ಗೌರವಿಸಬೇಕು
- ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಘನತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಲು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಸೂಕ್ತವಾದ

ನಿರ್ಬಂಧಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 21 ನೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ
ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

➤ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು -

- ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಿಂದ ಮಗುವಿನ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆಘಾತವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು,
ಹಲವು ಬಾರಿ ಅವಳು ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ಗರ್ಭಧರಿಸಿರುವರೆ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ .
- ಮಗುವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಂಕ, ಕಿರುಕುಳದಿಂದ ತಡೆಯಲು

ಟೀಕೆಗಳು -

- ಪ್ರೊ-ಲೈಫ್ ಆರ್ಗ್ಯುಮೆಂಟ್ - ಹುಟ್ಟುವವರ ಹಕ್ಕು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.
- ಬಲವಂತದ ಆಯ್ಕೆ - ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿ ಗರ್ಭಪಾತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅವಳ ಆಯ್ಕೆ
ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು
- ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಪಾತ - ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಂಕ ಮತ್ತು ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ
ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಪಾತಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ

ಮಹಿಳೆಯು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ ಮಹಿಳೆ ಮಾತ್ರ ಗರ್ಭಪಾತ
ಆಯ್ಕೆಗೆ ಅರ್ಹ . ಹುಟ್ಟಿದ ಭ್ರೂಣವನ್ನು ಜೀವಂತ ಮಹಿಳೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ
ಮುಂದೆ ಅದ್ಧನೇನು ಪೀಠದ ಮೇಲೇನು ಕುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ

ಸುರಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಪಾತವು ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ,
ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಜೀವನ-ಉಳಿಸುವ / ಜೀವ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ,
ಮತ್ತು ಅವರ ಲೈಂಗಿಕ ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿರಂತರತೆಯ
ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

4.Examine the various issues associated with the Article 35A of the Constitution of India.

(ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 35 ನೇ ವಿಧಿಯೊಂದಿಗಿನ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. (200 ಪದಗಳು)

ಸಂವಿಧಾನದ 35 ಎ ವಿಧಿ ಎಂದರೇನು?

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 35 ಎ ಯು "ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಜನರಿಗೆ " ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿಗಳು "ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ. ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ . ಅಂದರೆ 1954ರ ಸಂವಿಧಾನ (ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯದಂತೆ)ದ ಆದೇಶ. ಇದನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 370 ನೇ ವಿಧಿಯ (1) "ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ" ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹೊರಡಿಸಿವೆ ಆದೇಶ , ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ

"ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವುದು - ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಹ,, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.

- (ಎ)ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿಗಳ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು; ಅಥವಾ
- (ಬಿ) ಅಂತಹ ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗಳೆಂದರೆ -
- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ;

- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;
- ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಿಕೆ; ಅಥವಾ
- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯ,

ಕಾನೂನುಬದ್ಧತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

- ಈ ಆದೇಶವು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸ " 35 ಎ ವಿಧಿ " ಸೇರಿಸಿದೆ. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 368 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಂತೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅಳಿಸುವುದು.
- ಆದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ 35A ಅನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ . ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಈ ಕಲಂ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೂಡ ಸಂಸತ್ತಿನ ನಿರ್ಣಯದ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲ; ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರುವ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಬಳಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ.
- ಆರ್ಟಿಕಲ್ 35A ರಚಿಸಿದ ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ (PRC) ವರ್ಗೀಕರಣವು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 14 ರ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದೆ. ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿಗಳು ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ .

ಪ್ರಮುಖ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳೆಂದರೆ :

- 'ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆ, ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಈ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ; ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪುರುಷ ಹೊರರಾಜ್ಯದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಆತನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಆತನ ಪತ್ನಿಗೂ ಈ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ' . ಇದು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಮಾಡುವ ಅನ್ಯಾಯ, ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಎಂಬುದು ಆರೋಪ.

- ಮಹಿಳೆ ಪಿಆರ್‌ಸಿ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡದೆ 'ತಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು' ಮಹಿಳೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಇದು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆಕೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುವಂಶಿಕತೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ - ಅಂತಹ ಮಹಿಳಾ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು ನೀಡದಿರುವುದು.
- ಇದು ಜನಾಂಗದವರಿಂದ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದಂತಹ ಜನರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮತ್ತು ಮೂಲದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. 1957 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆತರಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ನಿವಾಸಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಭವಿಷ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ಸಫಾಯಿ-ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು (scavengers) ಆಗಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬಹುದೆಂಬ ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಕಾಶ್ಮೀರದ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಉಲ್ಲೇಖ ಇದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜರಿಗೆ ನೀಡಿದ ವಾಗ್ದಾನ ಅದು. ಅದನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಇಡೀ ದೇಶದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಹಿಂದೆ ಸರಿದರೆ ವಚನಭಂಗ ಎಂಬ ಕಳಂಕ ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಹೊರಗಿನವರು ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಮಾಲೀಕರಾಗುವಂತಿಲ್ಲ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗಷ್ಟೇ ಮೀಸಲು ಎಂಬುದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ. 90 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ 1927ರಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿನ ರಾಜ ಹರಿಸಿಂಗ್ ಈ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದರು. 1932ರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಆಜ್ಞೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ವಿಲೀನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಈಗ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಮತೀಯ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯ. ಅಷ್ಟೇ ನಾಜೂಕಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕು. ಭಾವೋದ್ವೇಗಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಧಾರ ಅನಾಹುತ ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ, ಪ್ರೌಢಿಮೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು.

5. Discuss why is there a need to create technology and policy framework which addresses concerns regarding ownership and protection of data in the digital world.

(ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಹಾಗೂ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಏಕೆ ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.)

(200 ಪದಗಳು)

ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕ್ಲಾಸ್ ಶ್ವಾಬ್ ರವರು ನಾವು ನಾಲ್ಕನೇ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ ಅದು ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಆಧುನಿಕತೆಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಅದು ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಿದೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ದತ್ತಾಂಶವು ಹೊಸ ಕರೆನ್ಸಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಕಾರಣಗಳು -

- ಪ್ರಸಕ್ತ ಇರುವ ಐಟಿ ಆಕ್ಟ್, 2000 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಖಾಯಿದೆ ಗಳನ್ನೂ 17 ವರ್ಷದ ದತ್ತಾಂಶ ವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ . ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ದತ್ತಾಂಶದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇದು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.
- ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಆಧಾರ್ ಮತ್ತು ಪಾನ್ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಲಿಂಕ್ ಮಾಡುವುದು , ಭೀಮ್ ಮತ್ತು ಯುಪಿಐ ನಂತಹ ಹೊಸ ಪಾವತಿ ವಿಧಾನಗಳು ನಾವು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ವಹಿವಾಟಿನ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
- ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಬಳಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಡೇಟಾ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

- ಹ್ಯಾಕರ್ಸ್‌ಗಳು ಡೇಟಾ ಕಳ್ಳತನದ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಡೇಟಾವು ಹೆಚ್ಚು ಅಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸತನದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಡೇಟಾ-ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಹಕ್ಕಿನ ವಿಷಯವು ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ .
- ಅತಿಯಾದ ಡೇಟಾ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಡೇಟಾವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ, ಸೋರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ, ಮಾರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಉಚಿತವಾಗಿ ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ಡೇಟಾದ ಮಾಲೀಕರು ಯಾರು ಎಂದು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯು ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದೆ . ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ನಾವು ಎದುರಿಸುವ ಸವಾಲುಗಳು -

- 1) ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಡೇಟಾದ ಗೌಪ್ಯತೆಗೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿರುವುದು
- 2) ಡೇಟಾ ಸೋರಿಕೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತಾ ಸಮಸ್ಯೆ
- 3) ಹಂಚಿಕೆಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿರುವುದು
- 4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಯು ಸಜೀವವಾಗಿರುವುದು

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಡೇಟಾದ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಾವು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಚೌಕಟ್ಟು ಎರಡನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿ.ಎನ್.ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಮಿತಿಯು ಡೇಟಾ ರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಹಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬ್ಲಾಕ್ ಚೈನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಲು ನಿರ್ದರಿಸಿವೆ . ಆದರೆ ಎರಡೂ ಪರಿಹಾರಗಳೂ ಈ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಹ್ಯಾಕರ್ಸ್‌ ಹಾದಿಯ ನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ

6. Critically evaluate performance of Swachh Bharat Mission.

ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ್ ಮಿಷನ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪಿಸಿ)

ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನವು ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಸಮೂಹ ಚಳುವಳಿ ಆಗಿದೆ ಇದು 2019 ನೇ ಇಸವಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತವನ್ನಾಗಿಸುವ ಗುರಿಹೊಂದಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಇಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2014 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2 ರಂದು ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ಧ್ಯೇಯವು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯವು ಕಾರ್ಯ ಗತಗೊಳಿಸುವ ಹೊಣೆಹೊತ್ತಿದೆ.

ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ :

- ಪ್ರತಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು 2.5 ಲಕ್ಷ ಸಾಮೂಹಿಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳು , 2.6 ಲಕ್ಷ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯ , 1.04 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ , ಸಮುದಾಯ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕಷ್ಟ ವಾಗಿರುವಂತಹ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಪ್ರವಾಸಿ ಸ್ಥಳಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು , ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ , ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಗಳು , ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಹಿತಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವುದು. ಸುಮಾರು 4.401 ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಯೋಜನೆ ಆಗಿದೆ.
- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಬಯಲು ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು, ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮಲಹೊರುವ ಪದ್ಧತಿ ಯನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅರೋಗ್ಯಕರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ತನೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ :

- ನಿರ್ಮಲ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ (ಗ್ರಾಮೀಣ) ಎಂದು ಮರುರೂಪು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ . ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದು ಬಯಲು ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ರಹಿತ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ಪಂಚಾಯತ್ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ಗತಿ ಇಂದ ನಡೆಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಸುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ .
- ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮನೆಗಳ ಶೌಚಾಲಯ ಘಟಕದ ವೆಚ್ಚ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ರೂ 12,000 ಗೆ ರೂ 10,000 ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಸ್ವಚ್ಛ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರಚಾರ:

ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ - ಸ್ವಚ್ಛ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ನವೋದಯ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ 25 ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, 2014 ರಿಂದ 31 ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್, 2014 ವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು

* ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮೇಲೆ , ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಚರ್ಚೆ.

* ಶಾಲಾಕೊಠಡಿ , ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳು , ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

* ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರತಿಮೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ

* ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕೋಶ:

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕೋಶ (S.B.ಕ) ವು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ (C .S .R) ವಲಯ ,ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಲಯ ದಿಂದ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಇಸವಿ 2019 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಬಾರತ ವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಹೊಂದಿದೆ . ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮಟ್ಟದಸುಧಾರಣೆಯ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಇಲಾಖಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಈ ನಿಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಅನುದಾನಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಮಿಷನ್ ನ (ಎಸ್ಐಎಂ) ಟೀಕೆಗಳು :

- ಎಸ್ಐಎಂ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿತವಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ - ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ಮಾಣದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ನಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಗತ್ಯತೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.
- ಬಯಲು ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ನಾಡಿಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಯಶಸ್ವಿನ ಕಥೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ತೆರೆದ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಮುಕ್ತ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು .
- ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಯವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು, ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಡೂತ್ಸ್ ಎಂಬುದನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಸ್ಐಎಂ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದೆ . ಈ ಮುಂಚೂಣಿ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ 76,108 ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯತೆ ವಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ 8,890 ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಡೂತ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದೆ.

- ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯ (MDWS)ದಡಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರ್ಮಲೀಕರಣವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ (MoUD)) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಶಾಲೆಯ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ . ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ , ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ನಡುವಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಕೊರತೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಜೀವನ ಚಕ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

7.What are the three new fundamental changes that you would like to bring in India's civil services? Discuss.

ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ತರಲು ಬಯಸುವ ಮೂರು ಹೊಸ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನು ? ಚರ್ಚಿಸಿ.

ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಯು ಭಾರತದ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಶಾಶ್ವತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಶಾಖೆಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ, ಆಡಳಿತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಅಂತಿಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಆಡಳಿತದ ಬಹುಪಾಲು

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ರೀತಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೈಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರು ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ತುರ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. 18 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು 19 ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯೊಂದಿಗೆ 21 ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. "ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ" ಸಹ ಕೆಟ್ಟ ಆಡಳಿತಶಾಹಿಗಳಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೊಸ ವಿತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದಿವೆ.

- ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಮರ್ಥತೆ ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಧಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣಹಾಕುವಂತಹ ನಿಯಮಗಳು ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ನಿಯಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವಂತಾಗಬೇಕು. . ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ನಂಬಿಕೆ ಗಳಿಸಬೇಕು.
- ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಪಾರ್ಶ್ವ ಪ್ರವೇಶವದ ಮೂಲಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಅರ್ಜಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು.
- ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವವರನ್ನು ಪಾರ್ಶ್ವ ಪ್ರವೇಶದ ಮೂಲಕ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ನಾಗರಿಕನು ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಇಂದು ಕೃತಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ, I ಜಾಗತಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನಾಯಕರು ಯುಕೆ ಮತ್ತು ಯು.ಎಸ್ ನಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ವರ್ಚುವಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವಾ ವಿತರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ನಿಖರತೆ, ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ .

- .
- ನಾಗರಿಕರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅನುಸರಣೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಾಸ್ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು, ಪರವಾನಗಿಗಳು, ಕಟ್ಟಡ ಪರವಾನಗಿಗಳು, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ .
- 70 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಹೀನ ಸ್ವರೂಪಗಳಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಕು - ಪ್ರತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಯದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವನೆಯಿಂದಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

8. Critically analyse the arguments made by each judge in the recent triple talaq case Discuss. Will all personal laws be now decided in the court?

ಇತ್ತೀಚಿನ ಟ್ರಿಪಲ್ ತಲಾಖ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮಾಡಿದ ವಾದಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಈಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದೇ ಚರ್ಚಿಸಿ. ?

(200 Words)

ಇತ್ತೀಚಿನ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನ ಐದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ತೀರ್ಪು ಟ್ರಿಪಲ್ ತಲಾಖ್ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಅಮಾನ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ. ಪ್ರಗತಿಪರ ತೀರ್ಪು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ

ತಲಾಕ್-ಇ-ಬಿಡ್ಡತ್ ಅಥವಾ ಟ್ರಿಪಲ್ ತಾಲಾಕ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಿತ್ತು , ಧರ್ಮದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾಯಿತಾದರೂ ಮತ್ತು ಅದೇ ರೂಢಿಯನ್ನೇ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳೆಂದರೆ. ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವ ಹೊಂದಿರುವುದು . ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಪರ ಮತ್ತು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಎರಡನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮಾಡಿದ ವಾದಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

ಬಹುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ -

ಜಸ್ತೀಸ್ ಜೋಸೆಫ್:

ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದದ್ದು: ಟ್ರಿಪಲ್ ತಾಲಾಖ್ ತತ್ವಗಳು ಖುರಾನ್ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗಿದೆ . ಹೀಗಾಗಿ, "ದೇವತಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದು ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿದ್ದಾರೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದರು.

ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ: ಟ್ರಿಪಲ್ ತಾಲಾಖ್ ಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ 25 ರ ವಿಧಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಜಸ್ತೀಸ್ ನರಿಮನ್ ಮತ್ತು ಯು.ಯು.ಲೋಲಿತ್ :

ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದದ್ದು: ಹನಾಫಿ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಅನುಮತಿಸುವಂತೆ ಟ್ರಿಪಲ್-ತಾಲಾಕ್ ಅನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರೂ ಸಹ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಅದನ್ನು ಪಾಪಪೂರಿತವೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ: ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ 14 (ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು) ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಿಂತ ಮುಸ್ಲಿಂ ಪುರುಷರಿಗೆ ಅನೈಚ್ಛಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ತೀರ್ಪು -

ಸಿಜೆಐ ಖಹಾರ್:

ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ: ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಯು ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಯಾವುದೇ ನಂಬಿಕೆ-ಸಂಬಂಧಿತ ರೂಢಿಯು ಕೇವಲ ನಂಬಿಕೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ, ಪಠ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ; ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ: ಸಂಸತ್ತನ್ನು ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು , ನ್ಯಾಯಾಂಗವಲ್ಲ, ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು (ವಿಧಿ 25 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ)

ಜಸ್ಟೀಸ್ ನರೀರ್:

ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದದ್ದು: ಈ ರೂಢಿಯನ್ನು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಅಂತರ್ಗತ ಭಾಗವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ: ಅವರು ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 25 ಅನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಎಂದು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಬಾರದುನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ವಾದಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ , ಈ ಕೆಳಗಿನ ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು:

- ತೀರ್ಪಿನ ಬಹುಪಾಲು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದೆ.
- ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 14 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಾನತೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು (FR) ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಲಿಪೀಠದಲ್ಲಿ ನಾಶಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಕಾನೂನಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಸಮಾನತೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನಿನನ ಟ್ರಿಪಲ್ ತಲಾಖ್ ನ್ನು ಅಮಾನ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ
- ಹಿಂದಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಮಾಜದ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕೆಲವೊಂದು ಋಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

- ಸಂವಿಧಾನದ 25 ನೇ ವಿಧಿಯ (ಧರ್ಮದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೂಢಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ FR ಅನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆ.
- CJI ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಯ ಕರೆ ಆಧರಿಸಿರುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಕ್ಯಾಸ್ಪೇಡಿಂಗ್ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಅವರು ನಂಬಿಕೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಯಮ' ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು.
- ಹಿಂದೆ ಸತಿಯಂತಹ ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾನಿಗಳು, ದೇವದಾಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಶಾಸನಬದ್ಧವಾದ ಘೋಷಣೆಗಳಿಂದ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಗಳಿಂದಲ್ಲ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೇಲೆ ಇದು ತಪ್ಪು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬಹುದು.

ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಬಯಸಿದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಶೀಲತೆಯ ವಿಜಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

9. Does China stand to gain advantage from Doklam crisis? Critically comment.

ಡೋಕ್ಲಾಮ್ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಚೀನಾ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ? ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

(200 ಪದಗಳು)

ಏನಿದು ಡೋಕ್ಲಾಮ್ ಸಮಸ್ಯೆ

* 2017 ರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ಚೀನಾವು ಯಾಡೋಂಗ್ ನಿಂದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ದಕ್ಷಿಣದ ಡೆಕ್ಲಾರ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ನಂತರ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಡೆಕ್ಲಾರ್ ನಿಂತಿತು. ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಭೂತಾನ್‌ನಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಭಾರತವು ಡೆಕ್ಲಾರ್ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಭೂತಾನ್ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ

*ಭೂತಾನ್ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ, ಚೀನಾದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಜಾಂಫೇರಿ ರಿಡ್ಜ್ ಬಳಿ ಜೋನ್ಸ್‌ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಭೂತಾನ್ ಸೈನ್ಯ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಡೆಕ್ಲಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿರುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಚೀನಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು; ಆದರೆ ಭೂತಾನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಎರಡೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೂರ್ವದ ಸಿಲಿಗುರಿ ಒಳಗೆ ಕಾರಿಡಾರ್ಗ್ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು .

*ಜೂನ್ 18 ರಂದು, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಭೂತಾನ್ ನಡುವಿನ ವಿವಾದದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಪಡೆಗಳು ಭೂಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿವೆ. 1949 ರ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ, ಭೂತಾನ್ ತನ್ನ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು. 2007 ರಲ್ಲಿ ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಹೊಸ ಸ್ನೇಹ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಿಂದ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು, ಇದು ಭೂತಾನ್ ವಿದೇಶಿ ನೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಯಿತು, ಇದು ಭೂತಾನ್ ಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಆಮದುಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಡೆಕ್ಲಾರ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ:

*ಚೀನೀಯರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ರಫ್ತು ಎಂಜಿನ್ ಗಳು ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಲಂಬನೆಯಿಂದ ರಚಿಸಲಾದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮರುಸಮತೋಲನವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಚೀನಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಡೆಕ್ಲಾರ್ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಸೇರಬಹುದು.

* ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಲುಟ್ಟಾಕ್ ವಾದಿಸಿದಂತೆ, ಚೀನಾದ "ಅಕಾಲಿಕ ದೃಢೀಕರಣವು" ಸ್ವಯಂ ಸೋಲಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಯುಎಸ್, ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತಗಳಂತಹ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಏಕೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು, ದೃಢೀಕರಣವು ನೆರೆಯ ದೇಶಗಳ ಸಂಭವನೀಯ ಕ್ರೋಧವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

*ಭಾರತದಂತಹ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು ,ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕಾರಣ ಚೀನಾ ಅನನುಕೂಲದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದೆ.

*ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ವಿವಾದವು ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಶಾಂತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವ ಭೂತಾನ್ ನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಚೀನಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಬಹುದು.

ಕೆಲವು ತಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ, ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಚೀನಾದ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ, ಒಂದು ರಸ್ತೆಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು ಅಸೆ .

10. Discuss the implications of the US President Donald Trump's new assertive policy in Afghanistan for India and Pakistan.

(ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್ ನ ಹೊಸ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ನೀತಿಯು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ)

(200 ಪದಗಳು)

ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಅಘಾನಿಸ್ತಾನ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಅನುಭವಿಸುವ,ಇದರ ಗಡಿಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಟ್ರಂಪ್ ನಿರ್ದರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಮೌನವಾಗಿರಬಾರದು ಎಂದು ಟ್ರಂಪ್ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ತಾಲಿಬಾನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಗುಂಪುಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ

ಮೀರಿ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಗಡಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಬೆಂಬಲವು ತಕ್ಷಣ ಬದಲಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಬದಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು.

ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ದೃಢವಾದ ನೀತಿಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಟ್ರಂಪ್ ತೆಗೆದ ಅತ್ಯಂತ ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಾಯಕ ನಿಲುವನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವೆಂದು ಕಾಣಬಹುದು ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನವನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸಲು ಭಾರತದ ನಿರಂತರ ನೀತಿಯು ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿದೆ.
- ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರದ ಅಮೆರಿಕನ್ ಫೋಷಣೆ ಯು ಅದರ ಮಿಲಿಟರಿ ಘರ್ಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಯು.ಎಸ್.ಗೆ ಅನೇಕ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರಿವು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿನ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಭದ್ರತಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒಂದು ಕಠೋರ ಜ್ಞಾಪನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಅಮೆರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಹಿರಂಗವಾದ ಹೇಳಿಕೆ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಕಡೆಗೆ ಅಮೆರಿಕಾದ ನೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ವಿರುದ್ಧದ ಹಂತಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದು.
- ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ನೀತಿಯು ಈ ಯುಎಸ್‌ಎ ನಿಲುವಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವು ದೇಶದಂತೆ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಭಾವವು ಬದಲಾಗಲಿದೆ.
- ಯುಎಸ್‌ಎ ಯ ಈ ದೃಢವಾದ ನೀತಿಯು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು, ಇದು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಚೀನೀ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೀಗ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸದಿದ್ದರೂ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಪಾಕ್ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಸ್ವಂತ ಸರಣಿಯ ನೀತಿಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ.

11. The recent report of the Justice B.N. Srikrishna committee, constituted to prepare a road map to make India a hub of international arbitration, has recommended many changes in Indian arbitration law and institutional mechanisms to promote arbitration in India. Discuss critically its recommendations on bilateral investment treaty (BIT). (200 Words)

(ಇತ್ತೀಚಿನ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಬಿ.ಎನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವರ ವರದಿ ಭಾರತವನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿಸಲು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಪಂಚಾಯಿ ಕಾನೂನು (Indian arbitration law) ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಬಂಡವಾಳ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ (bilateral investment treaty (BIT)) ಅದರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ.)

(200 ಪದಗಳು)

ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಹೂಡಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದ (BIT) ಎನ್ನುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಂಪನಿಯವರು ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನ ICSID (ಹೂಡಿಕೆಯ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೇಂದ್ರ) ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದ ದೇಶಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಬಂಡವಾಳ ಒಪ್ಪಂದ ಮತ್ತು ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಹೂಡಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 83 ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ BIT ಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ.

ಭಾರತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ BIT ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ -

* ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನದ ಮೇಲೆ BIT ಮಾದರಿಗಳು.

* ಪಾರದರ್ಶಕ, ವಿವೇಚನಾರಹಿತ ವಸಾಹತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು.

* MFN ಷರತ್ತಿನ ದುರುಪಯೋಗ

ಶಿಫಾರಸುಗಳು -

- ಹಣಕಾಸು, ವಿದೇಶಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತರ ಸಚಿವ ಸಮಿತಿ (ಸಚಿವಾಲಯೇತ್ತರ) (IMC) ರಚನೆಗೆ, ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.
- BIT ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಡಲು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.
- BIT ಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಆಯೋಗಗಳ ನೇಮಕ.
- ಭಾರತದ BIT ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಭಾರತವನ್ನು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು, ದ್ವಿಗುಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

*ಭಾರತವು ಈಗಾಗಲೇ ಬಾಹ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಲಹಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

* ಈ ಸಚಿವಾಲಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆ ರಕ್ಷಣೆಯ ನಂತರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ IMC ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬೇಕು.

* ಇದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ISDS ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಿವಾದ ವಸಾಹತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ

1. ಮೊದಲನೆಯದು, ಸೀಲಿಂಗ್ ಮಿತಿಯನ್ನು 5 ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ದೇಶೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು
2. ಎರಡನೇ, ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮಿತಿ
- 3 ಮೂರನೇ, ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ .

ಉಪಾಯೋಗವು ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ BIT ಆಡಳಿತದ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಇದು ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಪರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಪರವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

12. Discuss how the recent historic judgement by the Supreme Court on right to privacy making it a fundamental right is a culmination of series of judgements since independence

(ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ನೀಡಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತೀರ್ಪು, ಹೇಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದ ತೀರ್ಪುಗಳ ಸರಣಿಯ ಒಂದು ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.)

(200

ಪದಗಳು)

ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತೀರ್ಪಿನೊಂದಿಗೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿರುವ ವಿವಿಧ ತೀರ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ :

ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಯಾವುದೇ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜುಲೈ 2015 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ (SC) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು

ಐದು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳ ಪೀಠವನ್ನು ರಚಿಸಿತು ಮತ್ತು ಈ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವಂತಹ ತೀರ್ಪು ಸಹ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೀಡಿತು. ಹೀಗಾದರೂ ಗೌಪ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಇದರಿಂದ ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

1962 ರಲ್ಲಿ ಖರಕ್ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಕ್ಕೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಪೊಲೀಸ್ ಕಣ್ಣಾವಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶೀಟರ್‌ಗಳ ಜೊತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿತು ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಖಾತರಿಯ ಹಕ್ಕು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಪೊಲೀಸರ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿತು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ, ಗೌಪ್ಯತೆ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು . 1975 ನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯತೆಗೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವ ಜಲಾನಯನ ವರ್ಷವೆಂದನಬಹುದು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಗೋಬಿಂದ್ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಎಂಪಿ ಕೇಸ್ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಬಲವಾದ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಹಕ್ಕು ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿತು. ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವಭಾವವು ಮನವೊಪ್ಪಿಸುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿತು .

ಹೀಗೆ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸರಣಿಗಳ ಮೂಲಕ, ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಗೌಪ್ಯತೆಗೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದರ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿದೆ . 2010 ರಲ್ಲಿ ಸೆಲ್ವಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ , ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 20 (3) ಗೆ ಬಲವನ್ನು ನೀಡಿತು, ಅಂದರೆ, ಅದು ಸ್ವಯಂ-ಅಪರಾಧದ ವಿರುದ್ಧದ ಹಕ್ಕು.

21 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಇಂದಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯತೆ ಹಕ್ಕಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಯಿತು . ಆಧಾರ್ ನಲ್ಲಿ ಫಿಂಗರ್‌ಪ್ರಿಂಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಐರಿಸ್ ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಬಯೋಮೆಟ್ರಿ ನಂತಹ ಖಾಸಗಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಧಾರ್ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಸನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2013 ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್

ಅದರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆಧಾರ್ ನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಡಿಜಿ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತು.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2015 ರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತನ್ನ ಆದೇಶವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಆಧಾರ್ ಅನ್ನು MNREGA, ಪ್ರಧಾನ್ ಮಂತ್ರಿ ಜನ-ಧನ್ ಯೋಜನೆ, ಪಿಂಚಣಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್ ಯೋಜನೆಗಳಂತಹ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿತು ಆದರೆ ಆಧಾರ್ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿತು.

ಸೆಕ್ಷನ್ 43, 43 ಎ ಮತ್ತು 72 ಎ, ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಡೇಟಾವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಗೌಪ್ಯತೆ ನೀತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಸೋರಿಕೆಯಾಗದಂತೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕಾನೂನು ರಚನೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ.

13. Differentiate between natural right, legal right and fundamental right. Discuss the implications of recent nine bench judgement on right to privacy to sexual autonomy and Section 377 of the Indian Penal Code (IPC)

(ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹಕ್ಕು, ಕಾನೂನು ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ . ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಗೌಪ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ (ಐಪಿಸಿ) ವಿಭಾಗ 377ರ ಮೇಲೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನ ತೀರ್ಪು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಚರ್ಚಿಸಿ).

(200 ಪದಗಳು)

ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನುಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಅಸಹನೀಯವಾದವುಗಳು (ಅಂದರೆ, ಮಾನವನ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಡದ ಹಕ್ಕುಗಳು). ಕಾನೂನು ಹಕ್ಕುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟವು (ಅಂದರೆ, ಮಾನವ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದಾದ, ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬಹುದಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು). ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಕಾನೂನಿನಿಂದಲೂ ದೂರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜೀವನಹಕ್ಕು, ಲಿಂಗ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯ, ಕಾನೂನಿನ ಸಮಾನತೆ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಗೌಪ್ಯತೆ ಹಕ್ಕು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಇದನ್ನು . ಸಮಾನತೆ, ಮುಕ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕನ್ನು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸುರೇಶ್ ಕೌಶಲ್ ವಿ. ನ್ಯಾಜ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ 377 ನೇ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಮುಂದೂಡಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರಾಕರಿಸಿತು.

ಇದರ ಆಧಾರವು , ಗೌಪ್ಯತೆ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಸಹ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಗೌಪ್ಯತೆ ತೀರ್ಪನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ, ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಹಾಳುಗಡೆ ಬಲ್ಲ ನಿಜವಾದ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಪೂರ್ಣ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ.

14.Examine the potential implications of the proposed National Commission for Socially and Educationally Backward Classes which is armed with constitutional status.

(ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ).

(200 ಪದಗಳು)

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ (NSEBC) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಆಡಳಿತಾರೂಢ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ. 1992 ರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ (NCBC) ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ಇದು ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗ ಅನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು 2017 ರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ (ರಿಪೀಲ್) ಬಿಲ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ (SC) ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ST) ಆಯೋಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ NSEBCಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಿಲ್, ಸಂವಿಧಾನ (123 ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಆಕ್ಟ್, 2017 ಅನ್ನು ತರಲಾಯಿತು.

ಈ ಹೊಸ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ-

* ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಈ ದೇಹವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸರಳವಾದ ಬಹುಮತದ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಲವಾದ ಆದೇಶವು ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕೀಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

* NCBC ಗೆ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲು ನಿರಂತರ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತು. ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದೊಂದಿಗೆ ಈ ಹೊಸ ದೇಹವು ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಮಾನ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.

* ಹಳೆಯ ದೇಹದ NCBCಗೆ OBCಯ ಸದಸ್ಯರು SC/ST ಆಯೋಗಗಳ ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

* ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸುವ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಆಯೋಗವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಸೇರ್ಪಡೆ ಅಥವಾ ಅಂಡರ್-ಸೇರ್ಪಡೆ ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು, ನಂತರ ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ಹೊಸ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರವು ನೀಡುತ್ತದೆ.

* ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಆಯೋಗವು ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಜ್ಜಿತಗೊಂಡಿದೆ.

* ಹೊಸ ಮಸೂದೆಯು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿವೇಕಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತದೆ, ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಿಂದ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡು-ಮೂರನೇ ಅನುಮೋದನೆಯಿಂದ ಬೆಂಬಲಿತವಾಗಿದೆ. ಸಂಭವನೀಯತೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂಭವನೀಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮೀಸಲಾತಿಯ ನಿಬಂಧನೆಯಿಂದ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿಡುವ ಈ ಆಯೋಗದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯವು ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂದುಳಿದಿರುವವಿಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಹೊಸ ದೇಹವು ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು

15. In your opinion, what do violent reactions by the public aftermath of a court pronouncing Baba Gurmeet Ram Rahim Singh guilty of rape indicate about India's political system and the authority of the state? Critically comment.

(ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಆರೋಪಿ ಬಾಬಾ ಗುರ್ಮೆತ್ ರಾಮ್ ರಹೀಮ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ನಂತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ??

ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ). (200 ಪದಗಳು)

ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿನ ಹಿಂಸಾಚಾರವು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದ ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣವು ಸರ್ಕಾರದ ವೈಫಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ,

ಜನರು ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಯಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ಘಟನೆಯು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಶೈಲಿಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 144 ಕ್ರಮ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

1973 ರ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸಿಜರ್ ಕೋಡ್ (CrPC) ಸೆಕ್ಷನ್ 144 ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಸಭೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವಂತೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಪೆನಾಲ್ ಕೋಡ್ (ಐಪಿಸಿ) ದ 141-149 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ ಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷೆಯು 3 ವರ್ಷ ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ದಂಡಕ್ಕೆ ಕಠಿಣ ಸೆರೆವಾಸವಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನುಬಾಹಿ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯರೂ ಗುಂಪಿನ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಬಹುದು. ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಸಭೆಯನ್ನು ಚದುರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಹಾಗೆ ಸೆಳೆಯಬಹುದು.

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು

- ರಾಮ್ ರಹೀಮ್ ನನ್ನೂ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮತ್ತು ಕೊಲೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಸಿರುವುದನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆ ಇರುವ ಜನರು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ಜನರ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಥವಾ ಸಂಘಟನೇ ಇದರ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾನೂನಿನ ಮಿತಿಮೀರಿ ಹೋಗುವಹಾಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.
- ರಾಮ್ ರಹೀಮ್ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲದೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಲಾಭದಾಯಕ ಗುಂಪುಗಳು ಸಹ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಅವರ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿತು. ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳ ಈ ರೀತಿಯ ಅನೈತಿಕ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಅಪಾರ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಂತಹ ಸಂಭವನೀಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಗುಪ್ತಚರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಫಲತೆ ಅನೇಕ ಜನರ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ.
- ಈ ಘಟನೆಯು ಮಾಧ್ಯಮದವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ . ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ವರದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.

- ಇಂತಹ ರೀತಿಯ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಸಮರ್ಥತೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಸಿದೆ.
- ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಸಹ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹಂತಗಳಿವೆ, ಅದು ಅಭಾಗಲಬ್ಧ, ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಗೆ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆದರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಗಣನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ರಾಜ್ಯವು ಅದರ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿರಬೇಕು. ತುರ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಕುಸಿತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.

16. Public health is not about running state run hospitals, it is what the state does to protect health by mitigating the social and environmental determinants of diseases." Analyse.

(ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು "ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.)

ಯುದ್ಧವೋ ಶಾಂತಿಯೋ; ನೆರೆಯೋ ಬರವೋ; ಜನರನ್ನು ಸದಾ ಬಾಧಿಸುವುದು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಎಂದೆಂದೂ ತುರ್ತಾಗಿಯೇ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ರೋಗಗಳ ಕುರಿತು ಆರೋಗ್ಯವಂತರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸದೇ ಇರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟದ ಸಂಗತಿ. ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಜನ ವಾಸಿಸುವ; ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿದ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿರುವ 120 ಕೋಟಿ

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಈ ಬಡದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಹತ್ತು ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವುದೂ ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ಲಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಾರತಮ್ಯ ನಿವಾರಿಸಿ ಜನರ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಶುರುವಾದವು. ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯರು ಹಾಗೂ 14 ಜನ ನೆರವು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 21,100 ಇವೆ. ಅವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ತಡೆ, ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ, ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಗರ್ಭಿಣಿ ಆರೈಕೆ ಹಾಗೂ ತುರ್ತು ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಫ್ಲೇಗ್, ಮೈಲಿಬೇನೆ, ಕಾಲರಾ, ಪೋಲಿಯೊ ಮುಂತಾದ ಹಳೆಯ ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಡೆಂಗಿ, ಹಂದಿಜ್ವರ, ಕ್ಷಯ, ಮಲೇರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ವರ್ತಮಾನದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ವೈದ್ಯರ ಸೇವೆಯಿಂದಲೇ ಆಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳು:

- ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹರಡುವ ಮತ್ತು ಹರಡದೆಯಿರುವ ರೋಗಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಮರು-ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ರೋಗಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದ (ಟಿಬಿ, ಮಲೇರಿಯಾ, ಎ , ಏವಿಯನ್ ಫ್ಲೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಚ್ 1 ಎನ್ 1 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ) ಜೊತೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ .
- ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಪಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಥವಾದ ಬಳಕೆಯು ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ . ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಬಂಧಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ, ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಹೊಸ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತವೆ.

- ಆರೋಗ್ಯ ಅಸಮಾನತೆಯ ಕಾರಣಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ,ಅದು ಆದಾಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗ ಅಥವಾ ಜನಾಂಗೀಯತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿನ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ:

- ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ನಂತರ ಅವನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬಯೋಮೆಡಿಕಲ್ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ರೋಗ-ಆರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ರೋಗದ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ " ಹೆಲ್ತ್ ಕೇರ್ " ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ರೋಗಿಯ ಯಾತನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ .
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯವೆಂದರೆ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಏನೇನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಯೆಂಬುದು . ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯವು , ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವಂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅದೃಶ್ಯ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯತವಾದ ಪರಿಸರ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ :

- ಏರುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೇಮಕವಾಗಬೇಕು.
- ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವವರು ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಅಂಗನವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು. ಅವರನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಂಬಳ, ತರಬೇತಿ, ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದೇ ಅವರ

ಪ್ರಮುಖ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಯೋಜನೆ ಸಫಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರೆಲ್ಲ ಬೇರೆಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದು ಅವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

- ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತ ವರದಿಯ ಒತ್ತಡವೇ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ. `ರಿಪೋರ್ಟಿಂಗ್` ಅನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಹಾಗೂ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆ, ಸಲ್ಲಿಕೆಗೇ ಸಿಂಹಪಾಲು ಸಮಯ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆರೋಗ್ಯವು ಕೃಷಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಪರ್ಕ, ವಸತಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ. ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒಂದೇ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಕರುಳು ಸೋಂಕನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಗ್ರಾಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯದಿಂದ ಸೊಳ್ಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣವಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಕೇವಲ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳೂ ಕೈಜೋಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಸೂಕ್ತ ಸಂಪರ್ಕ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಲ್ಲೇ ವಸತಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಭಾಗೀದಾರಿಕೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಅರಿಯಬೇಕು.
- ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮೂಡುವ ಎಷ್ಟೋ ಯೋಜನೆಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗ್ರಾಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ

ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಪ್ರತಿ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಆಶಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆ ತಿಂಗಳ ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು, ಕಾಯಿಲೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ವೈಫಲ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ಲೋಪಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಆಗದಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ಕಾಗದದ ಮೇಲಷ್ಟೇ ಉಳಿದು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ತುಂಬ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಇದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ತರಬೇತಿ, ಕಾರ್ಯಾಗಾರ, ಮಾಹಿತಿಯ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಹಾಜರಿ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಬಗೆಗಿರುವ ಉದಾಸೀನ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿ-ಅಧಿಕಾರಿಗಳು-ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಈ ಮೂರೂ ಬಿಂದುಗಳು ಸೇರಿದರಷ್ಟೆ ಆರೋಗ್ಯವೆಂಬ ಸುರಕ್ಷಿತ ತ್ರಿಕೋನ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.

- ರೋಗವಲ್ಲದ ಮಹಾರೋಗ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ. ಇದು ಭಾವೀ ರೋಗಗಳ ಮುನ್ನುಡಿ. ಸದೃಢವಲ್ಲದ, ಅನಾರೋಗ್ಯವಿರುವ ಪ್ರಜೆ ಸಮಾಜ, ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹೊರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು ಶುರುವಾಗಿದ್ದೇ ಅದಕ್ಕೆಂದು ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಗೆ ಕಾರಣ ಹಲವು. ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ವಲಸೆ, ವಸತಿ- ಹೀಗೇ ಹತ್ತಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಹುಟ್ಟುವ ಹಸಿದ ಕೂಸು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ಜೊತೆಗೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ವಿಟಮಿನ್ ನೀಡಿಕೆ, ಆಹಾರ ನೀಡಿಕೆ; ಬಿಸಿಯೂಟ; 30 ಕೆ.ಜಿ ಅಕ್ಕಿ; ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಕೆ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವವರಷ್ಟೇ ರೈತರು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು; ಗೋದಾಮಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದು; ಸುಳ್ಳು ಬಿಪಿಎಲ್ ಕಾರ್ಡುದಾರರನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳು.

- ಇದೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಈ ಎಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬ ಅವಶ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಆರೋಗ್ಯ ಮಾಹಿತಿ, ರೋಗ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಕುರಿತು ದೂರದರ್ಶನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಖಾಸಗಿ ಟಿ.ವಿ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೊಮ್ಮೆ ಜಾಹೀರಾತು ಹಾಕುವಂತೆ ನಿಯಮ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ, ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಅದರ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆ, ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ, ಸಮಾರಂಭಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡುವ ಬದಲು ತಾವು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಜನರಲ್ಲಿ ಮೌಢ್ಯ, ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ಬಿತ್ತುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯವೆಂದರೆ ಬರೀ ರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ರೋಗ ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಒಂದು ಗುರಿಯಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರತವಾಗಿರುವ ದಕ್ಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದೇ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಭಾಗ್ಯವಾಗಿಸಬಲ್ಲದು ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಬಲ್ಲದು.
- ಜೊತೆಗೆ ಖಾಸಗಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಎನ್ನದೇ ವೈದ್ಯವೃಂದವು ಜನರಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರ, ಪಾಲು ಎರಡೂ ಇದೆ ಎಂದು ಅರಿತು ಗುಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವಾಗ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚೇ ಆಡಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿನ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಉದಾತ್ತ ಧೈಯೋದ್ದೇಶ ಇದೆ ಎಂದು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಆರೋಗ್ಯವು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿ ನಾಗರಿಕರ ಕೈಗೆಟುಕುತ್ತದೆ.
- ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸ್ನೇಹಿ ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಗೀದಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭವುಳ್ಳ ಯೋಜನೆಗಳತ್ತ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುವಷ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಗೂ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಉತ್ಸುಕತೆ

ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೇ ಹೇಳುವಂತೆ ತಾಯಿ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೊದಲ ಪುಟಗಳ ಮಾಹಿತಿಯತ್ತ ಕಡೆಗಣ್ಣಿಂದಲೂ ಗಮನಹರಿಸದೆ ಕೊನೆ ಪುಟದ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಜನರ ಈ ಧೋರಣೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲು ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆ ಅದರ ಆಶಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಬೆದರಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸವಾಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಈ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು . ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಣಾಯಕರು ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮತವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು - ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ, ನ್ಯಾಯ, ಘನತೆ, ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು. ಆರೋಗ್ಯದ ಹಕ್ಕಿನ ಕನಸನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಸೇವೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

17. Can India and China use BRICS to build good relations and strengthen mutual cooperation? Discuss how.

(ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು BRICS ಅನ್ನು ಬಳಸಬಹುದೇ? ಚರ್ಚಿಸಿ.)

(200 ಪದಗಳು)

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳ ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪವಾಗಿದೆ: ಬ್ರೆಜಿಲ್,

ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ದೇಶಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ . ದಕ್ಷಿಣ
ಆಫ್ರಿಕಾವ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೊದಲು
ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಕ್ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು . BRICS ನ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ
ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಅಥವಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿವೆ.
ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ತಮ್ಮ ರಫ್ತುಗಳನ್ನು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂಘಟಿತ
ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತದಾನ ಷೇರುಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ
ಮಾತುಕತೆ
ನಡೆಸಿದರು ಮತ್ತು ಬಹು-ಪಾರ್ಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ,
ವಿದೇಶಿ ನೆರವು
ಸಾಲಗಾರರಾಗಲು ತಮ್ಮ ಮೀಸಲುಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿವೆ.

ಭಾರತ ಚೀನಾ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸಲು ಬ್ರಿಕ್ಸ್:

BRICS ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ೨೦೦೮ ರಲ್ಲಿ ಆದ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು
. ಡಾಲರ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು
ವಿತ್ತೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ.

General Studies – 3 (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ-3)

1. IT IS SAID THAT GST COULD FUNDAMENTALLY ALTER THE ECONOMIC GEOGRAPHY OF INDIA. EXAMINE HOW

(GST ಯಿಂದ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ)

ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (ಜಿಎಸ್‌ಟಿ) ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಜುಲೈ 1, 2017 ರಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿಧಿಸಿದ ಬಹು ಕ್ಯಾಟೆಗೊರಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅನ್ವಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸಂವಿಧಾನದ 122 ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ (101 ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯಿದೆ 2017 ಎಂದು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.

GST ಯನ್ನು GST ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಭಾರತದ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. GST ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ದರಗಳಲ್ಲಿ, 0%, 5%, 12%, 18% ಮತ್ತು 28% ರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒರಟಾದ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮತ್ತು ಅರೆ ಪ್ರಶಸ್ತ ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಮೇಲೆ 3% ನಷ್ಟು ವಿಶೇಷ ದರವು 0.25% ನಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 15% ರಷ್ಟು ಅಥವಾ 28% ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇತರ ದರಗಳು ಗಾಳಿಮಿಶ್ರಿತ ಪಾನೀಯಗಳು(ಕಾರ್ಬೋನೇಟೆಡ್ ಡ್ರಿಂಕ್ಸ್), ಐಷಾರಾಮಿ ಕಾರುಗಳು ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಂತಹ ಕೆಲವೊಂದು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕೃತ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ 2 ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ದರವು ಸಿಂಗಪುರ್ ನಂತಹ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ಎರಡು ರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ನಡುವೆ ಇದೆ.

ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೆಂದರೆ :-

GST ಯ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ದೇಶವು ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ, ಸರಕುಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅವರು ರಾಜ್ಯ ಗಡಿ ದಾಟಿದಾಗ ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ವ್ಯವಹಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ,ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು ಸರಪಳಿ ಯನ್ನು ಸ್ತಿರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

GST ಗೆ ಮೊದಲು ಸರಕುಗಳ ಆಂತರಿಕ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಡೆತಡೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕಿತ್ತು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಟ್ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಅಂತರ-ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು, ಅಂತರ-ಸಂಸ್ಥಾನದ ತೆರಿಗೆಗಳು ಇದ್ದವು,ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿನ ತನಿಖೆಗಳು ಇದ್ದವು ಅದರಿಂದಾಗಿ ವಿಳಂಬ ಗೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು

ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್-ಹಣದ ಅಧ್ಯಯನವು ಸರಿಸುಮಾರಾಗಿ ಶೇ. 20 ರಷ್ಟು ಸಾಗಣೆ ಸಮಯವನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಿದೆ

GST ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಟ್ ರಚನೆಯನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ

GST ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ - ಕೆಲವು ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ 30 ರಿಂದ 40 ಶೇಕಡಾ ವರೆಗೆ ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಹೊರತಾಗಿ, ಇತರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು ಸೇರಿವೆ, ಅದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

GST ಯಂತೆಯೇ, ಸಾರಿಗೆ ಅಡೆತಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿತವು ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು - ದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದನಾ-ವೆಚ್ಚದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೂರಕುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಳೀಯ-ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಿಡಾರ್ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೂಡಿಕೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೂಡಿಕೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತವೆ

McKinsey study, Building India: Transforming the Nation's Logistics Infrastructure ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಜಿಡಿಪಿಯ 4% ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದೆ - GST ಯು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಇನ್ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಅನ್ನು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ "ಬೈಂಡಿಂಗ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್" ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ

ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವಿವಾದವು ಅದರ ವಿಕಾಸದ ಆರ್ಥಿಕ ಭೌಗೋಳಿಕತೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ, ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಹತೋಟಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ರೈಲು, ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನ ನಿಂತಿದೆ, ಬಹು-ಮಾದರಿ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ "ಉದ್ಯಾನವನಗಳು" ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಸೂಕ್ತ ಹೂಡಿಕೆ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸರ್ವಸಮನ್ವಯದ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿ ನವ ಭಾರತದ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯ ಅಡಕ ಗೊಂಡಿದೆ.

2. Discuss the reasons for Ozone layer depletion. Does aircraft affect the Climate and Ozone?

ಓಝೋನ್ ಪದರ ಸವಕಳಿಯ ಕಾರಣಗಳೇನು..?? ವಿಮಾನಯಾನ ವಾಯುಗುಣ ಹಾಗೂ

ಓಝೋನ್ ಪರಿಣಾಮ ಹೇಗೆ ಬೀರುತ್ತದೆ? ಚರ್ಚಿಸಿ

(200

ಪದಗಳು)

ಓಝೋನ್ ಪದರ ಸವಕಳಿ: -

ಓಝೋನ್ ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕವಚ. ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯೆಂದ್ರೆ ಇದು ಸದ್ಯ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ನಾಶದಿಂದಾಗಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. 1970ರಿಂದ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ದಶಕಕ್ಕೆ

4%ರಷ್ಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ಧೃವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಸವಕಳಿ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಓರೋನ್ ಮೂಲದ ಕೆಲವು ಅನಿಲಗಳು ಸಹಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರನ್ನು ತೊಂದರೆಗೀಡು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, 1970ರ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಓರೋನ್ ಪದರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಪ್ರತಿ ದಶಕಕ್ಕೆ 4%ನಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿರುವ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಸವಕಳಿಯೂ ಅಪಾಯಕಾರಿ.

ಓರೋನ್ ಪದರ ಸವಕಳಿಯು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಓರೋನ್ ಪದರ ಸವಕಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು: -

- ಏರೋಸಾಲ್ ಸ್ಪ್ರೇ ಕ್ಯಾನುಗಳು ಮತ್ತು ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕ್ಲೋರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳು (CFCs) ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಾಗ ಓರೋನ್ ಸವಕಳಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ಅನಿಲಗಳು ಹಲವಾರು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಓರೋನ್ ಅಣುಗಳು ಒಡೆಯಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ, ಹಾಗೂ ಓರೋನ್ ಅತಿನೇರಳೆ (UV) ವಿಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

➤ ಓರೋನ್ ಒಟ್ಟು ಸವಕಳಿಯ ಸುಮಾರು 80% ನಷ್ಟು CFC ಯೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ. ಕಡಿಮೆ ತಾಪಮಾನವು ಕ್ಲೋರಿನ್, ಬ್ರೋಮಿನ್ ಅನಿಲಗಳು ಮೇಲಿನ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ (upper stratosphere) ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಓರೋನ್ ಪದರ ಸವಕಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು .

➤ ಹೈಡ್ರೋ ಕ್ಲೋರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳು (HCFCs) ಮತ್ತು ಆವಿಯಾಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು (volatile organic compounds (VOCs)) ಇಂತಹ ವಸ್ತುಗಳು

ವಾಹನದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ , ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಉಪ-ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ,
ಏರೋಸಾಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ವಿಮಾನಯಾನವು ವಾಯುಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಓರ್ಬೋನ್ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ: -

- ವಿಮಾನಯಾನವು ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಪ್ಪು ಇಂಗಾಲದ (BC) ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕವನ್ನು ಹೊರಹಾಕುತ್ತದೆ, ಅದು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮತ್ತು ಹಿಮನದಿ (glacier melt) ಕರಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಅದರಿಂದ ಓರ್ಬೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕಪ್ಪು ಕಾರ್ಬನ್ ಕಣಗಳು ಇತರೆ ಓರ್ಬೋನ್ ಪದರಗಳ ಸವಕಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಫಲವತ್ತಾದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.
- ಏಕೆಂದರೆ ಕಪ್ಪು ಕಾರ್ಬನ್ ಕಣಗಳು ಸೌರ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಸೂನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಬೀರುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪು ಕಾರ್ಬನ್ ಕಣಗಳು ಹಿಮದ ಮೇಲೆ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ , ಅದು ಹಿಮದ ತಾಪವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮತ್ತು ಹಿಮನದಿ (glacier melt) ಕರಗುವಿಕೆಯ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನವನ್ನು (combustion) ಸುಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಮಾನವೊಂದರ ಎಂಜಿನ್‌ಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಆವಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಇತರ ರೂಪಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ವಿಮಾನವು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದೆ. ವಿಮಾನ ಎಂಜಿನ್ ಗಳು ಶಾಖ ಮತ್ತು ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೊರಸೂಸುತ್ತವೆ.

3.Recently, union government announced that only electric vehicles (EVs) will be sold in India from 2030. To achieve this target what needs to be done? Examine.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 2030 ದಿಂದ ಕೇವಲ ವಿದ್ಯುತ್ ವಾಹನಗಳನ್ನು (EVs) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಪರಿಶೀಲಿಸಿ .

(200

ಪದಗಳು)

2030 ರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ವಾಹನಗಳು (ಇವಿಗಳು) ಮಾತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸಕ್ತ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮೊಬಿಲಿಟಿ ಮಿಷನ್ ಪ್ಲಾನ್ (NEMMP) 2020 ರ ವೇಳೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 5-7 ಮಿಲಿಯನ್ ವಿದ್ಯುತ್ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಎರಡು, ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು-ಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಭಾರತೀಯ ವಾಹನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ 23 ದಶಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಮಾರಾಟದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ . ಇದ ರೊಂದಿಗೆ ಈಗಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನೂ ಬದಲಿಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ವಾಹನಗಳು ಜಾರಿಗೆಗೊಳಿಸಿದರೆ ವಾಹನ-ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಟರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹಂತಗಳು

- ಪ್ರತಿವರ್ಷ 400 GWh (gigawatt hours) ಅವಧಿಯ ಬ್ಯಾಟರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬ್ಯಾಟರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಭಾರತೀಯ ಇವಿ (EV) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ನೀಡುವುದು. ಬ್ಯಾಟರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಬೃಹತ್ ಬೇಡಿಕೆ ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಲಿಥಿಯಂ-ಐಯಾನ್ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕೋಬಾಲ್ಟ್, ಗ್ರಾಫೈಟ್, ಲಿಥಿಯಂ ಮತ್ತು ಫಾಸ್ಫೇಟ್‌ನಂತಹ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ಲಿಥಿಯಂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇವಲ ಒಂಬತ್ತು ದೇಶಗಳಿಗೆ

ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳೇನಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಚಿಲಿ ಮತ್ತು ಚೀನಾದಿಂದ 95% ರಷ್ಟು ಜಾಗತಿಕ ಲಿಥಿಯಂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ವಾಹನ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಉಲ್ಬಣದಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಇಡೀ ಖನಿಜ ಸರಬರಾಜು ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು .

- ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಲನೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಯು.ಎಸ್., ಲಿಥಿಯಂ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿದೆ. 1970 ರ ದಶಕದ ತೈಲ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು 1980 ಮತ್ತು 2000 ರ ಬೆಲೆ ಆಘಾತಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಡಿದಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಲು, ಖನಿಜ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಗರೋತ್ತರ ಆಸ್ತಿಗಳಂತಹ ವಿದೇಶಿ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತವು ತನ್ನ ಸ್ವದೇಶಿ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಖನಿಜ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.
- ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪಿಟಿಎಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಥಿಯಂ ಅನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಲಿಥಿಯಮ್-ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಪಿಟಿಎಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತವು ಪೂರೈಕೆ ಅಪಾಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಕ್ರಮವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ-ಮುಕ್ತ ಖನಿಜ ಸರಬರಾಜುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ದೇಶೀಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಕಂಪನಿಗಳು ಸಾಗರೋತ್ತರ ಲಿಥಿಯಂ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮೇಲೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಂತಹ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತವು ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಕಂಪನಶೀಲ ಬ್ಯಾಟರಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ರಚಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಬ್ಯಾಟರಿಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಲೀಡ್-ಆಸಿಡ್ ಬ್ಯಾಟರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ . ಸಂಬಂಧಿತ ಖನಿಜಗಳು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮರುಪಡೆಯಲು ಕಡಿಮೆ ಪೂರೈಕೆ ಅಪಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಟರಿ ಮರುಬಳಕೆ ತಂತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪರ್ಯಾಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರ ಸಂಶೋಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.

ದೇಶೀಯ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ನೀತಿಗಳು, ಕಚ್ಚಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಬಳಸಿದ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳ ಮರುಬಳಕೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತವೆ ಕ್ರಮಗೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ , ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಂತ ಚಲನಶೀಲತೆ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ .

4.Discuss the key highlights of the new Metro Rail Policy approved the government. What can be the possible challenges in implementing the new policy? Discuss the r+ole of an efficient transportation system for successful implementation of the new metro rail policy.

(ಹೊಸ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲ್ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ . ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಸವಾಲುಗಳೇನು? ಹೊಸ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲ್ ನೀತಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.) (200 ಪದಗಳು)

ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ 2002 ರಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಆರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಇದು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊದಲ ಪಾಲಿಸಿ .

ಹೊಸ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ನೀತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು: -

- ಹೊಸ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಮೆಟ್ರೋ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಕಡ್ಡಾಯ.
- 'ರಾಜ್ಯಗಳು ಇಡೀ ಯೋಜನೆಗೆ ಖಾಸಗಿಯವರ ನೆರವು ಪಡೆಯಬಹುದು ಅಥವಾ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಶುಲ್ಕ ಸಂಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ/ ಮೆಟ್ರೋ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ/ ಮೆಟ್ರೋ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳಂತಹ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಖಾಸಗಿಯವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಪಡೆಯಬಹುದು' ಎಂದು ನೀತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

- ಅಲ್ಲದೇ, ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಹತ್ತಿರದ ಮೆಟ್ರೋ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ 5 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದವರೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕು.
- ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಲು ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ನೀತಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಯೋಜನೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು -

- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒಂದು ಏಕೀಕೃತ ಮೆಟ್ರೋಪಾಲಿಟನ್ ಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಹ ಇದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.
- ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲು ' ಹಣಕಾಸು' ಮತ್ತು 'ಸುಧಾರಣೆ ಚಂದಾ ತೆರಿಗೆ' ಮುಂತಾದ ನವೀನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಸಹ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.
- ಶುಲ್ಕ ನಿವಾರಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಹೊಂದಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ . ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಹೀರಾತುಗಳಂತಹ ಇತರ ಶುಲ್ಕವಿಲ್ಲದ ಆದಾಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಜಾಗವನ್ನು ಭೋಗ್ಯ ಮಾಡುವುದು.ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುವು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ಬಹು ನಗರಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅದರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳದ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು.
- ಜಾಗತಿಕ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೆಟ್ರೋ ಯೋಜನೆಗಳು 'ಆರ್ಥಿಕ ಆಂತರಿಕ ದರ 14% ನಷ್ಟು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ',

ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ 'ಆಯವ್ಯಯದ ಆಂತರಿಕ ದರ 8% ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವಿಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಲಿದೆ.

- ಬೇಡಿಕೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಿಆರ್ ಟಿ ಎಸ್ (ಬಸ್ ರಾಪಿಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸಿಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್), ಲೈಟ್ ರೇಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸಿಟ್, ಟ್ರಾನ್ಸಿಟ್, ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲ್ ಮತ್ತು ರೀಜನಲ್ ರೈಲುಗಳಂತಹ ಇತರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಾಗಣೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಹೊಸ ನೀತಿಯು ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹೊಸ ನಿಯಮವು ಟ್ರಾನ್ಸಿಟ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ನ್ನು (TOD) ಕಡ್ಡಾಯಮಾಡಿದೆ ದಟ್ಟವಾದ ನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮೆಟ್ರೋ ಕಾರಿಡಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯಮಾಡಿದೆ . ಟ್ರಾನ್ಸಿಟ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ (TOD)ದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣದ ದೂರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಭೂ ಬಳಕೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳು:-

- ಮೆಟ್ರೋ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ , ಖಾಸಗಿ ವಲಯವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.
- ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ.
- ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ , ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕಾಳಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳ
- ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎನ್ ಪಿ ಎ.
- ಖಾಸಗಿ ವಲಯದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಬಂಡವಾಳ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮೆಟ್ರೋ ಯೋಜನೆಯ ವೈಫಲ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸ್ಥಳೀಯ ರೈಲುಗಳು.ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧೆ.
- ಮೆಟ್ರೋ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಆದಾಯದ ದರವು 2-3% ಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ , ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ 300 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಮೆಟ್ರೋ ಲೈನ್ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ 25 ಕಿಮೀ ಮೆಟ್ರೋ ಲೈನ್ ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಸ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಮರ್ಥ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾತ್ರ: -

- ಉತ್ತಮ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ನಗರದ ವಾಸಯೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಒಂದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಸುತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸಾಂದ್ರತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಿವಾಸಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ .
- ಆಯೋಜಕರು ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು : ಬಸ್ಸುಗಳು, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳು, ಕಾಲ್ನಡಿಗೇ ಸೌಕರ್ಯಗಳು. ಈ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆಯೇ, ಒಂದು ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ .
- ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ತುಂಬಾ ಅಗ್ಗವಾದರೆ ಮತ್ತು ಜನರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಾಹನಗಳಿಗಿಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಸಹ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ಅನುಭವದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಮೆಟ್ರೋ ನಿರ್ವಹಣೆ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಬಹುದು. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬಹುದು.

5. Discuss the problems that have plagued defence manufacturing in India. Also examine how defence forces could aid defence manufacturing.

(ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹಾವಳಿ ಮಾಡಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ. ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣಾ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ). (200 ಪದಗಳು)

ಭಾರತೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ಉದ್ಯಮವು ಪ್ರಮುಖ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ, ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಿಲಿಟರಿ-ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಕೀರ್ಣವು ಆಧುನಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ಯಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಇದೆ ತರಹ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. , ಅದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲಭೂತ ರಕ್ಷಣಾ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಲಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳು: -

- ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣೆ ಉದ್ಯಮವು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣಾ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಆಮದುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಕೊರತೆ: - ಭಾರತೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕೊರತೆ, ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಂವರ್ಧನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.
- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲವಾದ ಸಹಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು, ಕಲೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ನೌಕಾಪಡೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಯುಪಡೆಯಲ್ಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕೊರತೆ.
- ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರ ನೀತಿಗಳ ಕೊರತೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಕೊರತೆ, ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥತೆ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗಳು ರಕ್ಷಣಾ ವಲಯವನ್ನು ಪೀಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
- ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳೊಳಗೆ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾವಳಿ ಮಾಡಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ.

- ನೌಕಾಪಡೆಯಲ್ಲಿನ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ರೀತಿ ಇತರ ಪಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ .

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು :

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಂತ್ರಗಳು ಉತ್ತಮ ಲಾಭಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬಹುದು.

- ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ, ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಮಾರ್ಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 100% ಅನುಮತಿಸುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಅನ್ನು 49% ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ನಂತರ, 2015 ರಲ್ಲಿ "ರಕ್ಷಣಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು" ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಹರಿವು ಕೇವಲ \$ 0.08 ಮಿಲಿಯನ್ ಆಗಿತ್ತು. ಲಾಭ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಲ್ಲ; ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಘಟಕಗಳು ತಮ್ಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು 49% ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಮಂದತ್ವವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- 'ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಡ್ಡಾಯ ಅಂಕುರವನ್ನು (ಖರೀದಿದಾರರು ಮಾರಾಟಗಾರರಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಪರಿಹಾರಗಳು) ಬಳಸುವಾಗ, ಅಂಕುರಗಳು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬಾರದು ಎಂದು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಖರೀದಿದಾರರು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಪಾವತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಕುರಗಳು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸಹ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆಫ್ಲೈಟ್ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಲು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ರಚಿಸಲಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿತ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿ, ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ, ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಮಾರ್ಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 76%

FDI ಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಸ್ಥಾಪಿತ ಘಟಕದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

- ವಿದೇಶಿ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುರುತಿಸಲಾದ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯವು ವಿದೇಶಿ ಸ್ವಾಧೀನದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಇಲಾಖೆಯು ರಕ್ಷಣಾ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅರೋಗ್ಯ ನಿಧಿ (ವೆಲ್ತ್ ಫಂಡ್) ಎಂದು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ & ಡಿ / ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅಮೇರಿಕದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ (1950 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಯು -2, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ). ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು
- ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳದ ಹರಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು, ಈ ಹರಿವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಸಲು, ವಿದೇಶಿ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಗುರುತಿಸಲು ನಾಗರಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರಕ್ಷಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದ ನಾಯಕರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆ ರಚಿಸುವುದು .

6.Discuss the major concerns about the trade facilitation Agreement of WTO .Examine major impact of Trade Facilitation agreement on food Security

WTO ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ. ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅನುಕೂಲಕರ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ, ವಿಶ್ವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯ 21 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಒಪ್ಪಂದ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ

ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಅಗತ್ಯವಾದ 164 ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಸ್ವೀಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು.

WTO ವ್ಯಾಪಾರ ಸುಗಮ ಒಪ್ಪಂದಗಳು

- ಸರಕುಗಳ ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಆಂದೋಲನಕ್ಕಾಗಿ ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇದು 2013 ರ WTOದ 9 ನೆಯ ಬಾಲಿ (ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ)ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯಾಲ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ನ ಫಲಿತಾಂಶ.
- ಒಪ್ಪಂದವು ಆಮದು ಸುಂಕ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ದಾರಾದ ಕಡಿತ, ಮತ್ತು ಆಮದು ಕೋಟಾಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಿದೆ .

ಪ್ರಮುಖ ಕಾಳಜಿಗಳೆಂದರೆ :-

- ದೋಹಾ ಕೆಲಸದ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ವಲಯಗಳು ಅವುಗಳೆಂದರೆ
  - ಜಾಗತಿಕ ಕೃಷಿ ವಿಭಾಗಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಸುಧಾರಣೆ
  - ವಿಶೇಷ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನವಾದ ನಮ್ಮತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳು
  - ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರೈತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ
  - ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಷೇರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ
- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಅಗ್ಗದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ ಸಾಧನ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. .
- ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ದಶಕಗಳ ನಂತರ ಪಾಲಿಸಿ ಯು-ಟರ್ನ್ ಆಗುವುದು.

ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- ಸರಕುಗಳನ್ನು ಗಡಿ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಸರಳೀಕರಣ ಮತ್ತು ವರ್ಧಿತ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ತರಲು ಭಾರತವು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆ.
- ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಅದರ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- ಟಿಎಫ್‌ಎ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಯುಎಸ್ 1 ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಮೌಲ್ಯದ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.
- ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಟಿಐ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ವೆಚ್ಚವು ಸರಾಸರಿ 14.3% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸುಗಮ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಣಾಮ: -

ಕಾಳಜಿಗಳು:

- ಪ್ರಸಕ್ತ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಟಿಐ ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಷೇರುಗಳ ಉದ್ದೇಶದ ಮೇಲಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಡಿಮೆ-ಆದಾಯದ ಅಥವಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಡ ರೈತರನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನೈಜ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ವಿಶ್ವದ ಹಸಿವಿನಲ್ಲಿ 25% ನಷ್ಟು ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಭಾರತವು, TFA ಅಥವಾ WTOಯು ಜನರ ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರದ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಭಾರತದ ಆಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೇಶೀಯವಾಗಿದ್ದು, ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಟಿಎಫ್‌ಎ ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅದು ಆಹಾರ ಸಬ್ಸಿಡಿ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ಮೂಲಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇನ್ನೂ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸದ ಕಾರಣ ಕೃಷಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ TFA ಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಯುಎಸ್‌ಎ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಅಗ್ಗದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- ದೇಶೀಯ ರೈತರಿಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಆಘಾತಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿ ಆಮದುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅನಿಶ್ಚಿತ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತವು ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು (ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಮ್) ಆಮಂತ್ರಿಸಬಹುದು.
- ಸಬ್ಸಿಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಡಬ್ಲ್ಯು ಟಿಒ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಯುಎಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಒತ್ತಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದದ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಏಕೀಕರಣ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಲಾಭಾಂಶ, ಕೃಷಿ ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ.

7. Is the draft national energy policy of NITI Aayog actionable? Critically examine.

NITI ಆಯೋಗದ ಕರಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ನೀತಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆಯೇ ?

ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

(200 ಪದಗಳು)

ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಕರಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ನೀತಿ (ಡಿಎನ್‌ಇಪಿ) ಅನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಜೂನ್ ನಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು, 24/7 ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಬಡತನ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಉತ್ತೇಜಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

DNEP ಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು :-

- ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚ, ಸಬ್ಸಿಡಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಳದ ತರ್ಕಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು.
- 2022 ರವರೆಗೆ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ವಲಯದಿಂದ 75GW ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ .
- ದೇಶೀಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಡಲಿನಿಂದ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು .
- ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಅಂದರೆ TAPI ನಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು ಅನಿಲ ಪೈಪ್ಲೈನ್ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು.

ಟೀಕೆಗಳು -

- ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಉನ್ನತ-ಶಕ್ತಿ ನೀತಿ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ , NEP ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬೇಡಿಕೆಯ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಆದ್ದರಿಂದ, ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಗುಳಿಯುವ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಇದು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ,
- ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆ, ಪ್ರವೇಶ, ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥನೀಯತೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರಬರಾಜು ಬದಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು NEP ಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಸ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಸರಬರಾಜು ಕೊರತೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲ-ಅದು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ನೈಜ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು.
- ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು DNEP ವಿಫಲವಾಗಿದೆ.
- DNEP ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇ.ವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಅನಿಲದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಭಾರತವು ಚರ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಯು ತೈಲ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ತೈಲ ಸಂಸ್ಕರಣ, ತೈಲ ಬೇಡಿಕೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಭದ್ರತೆಯ ಮೇಲೆ ನಾಟಕೀಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ DNEP ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ವಾಸ್ತವಿಕ ಇಂಧನ ನೀತಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಅಥವಾ "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ" ನೀತಿ ಆಗಿರಬಾರದು ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಉದಾ. ದೇಶೀಯ ತೈಲ ಮತ್ತು ಅನಿಲ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಮನ್ವಯವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಆಯೋಗ ಆ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

8. Discuss the role of technology in conservation and associated issues.

ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

(200 ಪದಗಳು)

ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಒಂದಾಗಿದೆ .ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು:

- ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಬಲೆಗಳು ಗೋವಾದ ಮಹದೈ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಬಾಂದ್ವಗಢದ ಏಶಿಯಾಟಿಕ್ ವೈಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಟ್ ನಲ್ಲಿ ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಸ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.
- ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಂಡೀಪುರ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಚಂದ್ರಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಲಿ ಸಾವುಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ರೇಡಿಯೋ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನೆರವಾಗಿವೆ;
- ಉಪಗ್ರಹ ಟೆಲಿಮೆಟ್ರಿಯು ಗುಜರಾತ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಸರ್ಡ್ ನ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಮಾದರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಭರವಸೆ ನೀಡಿವೆ, ಇದು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಗಡಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಕಣ್ಗಾವಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು, ದೊಡ್ಡ ಭೂದೃಶ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಡಲು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗರ್ಭನಿರೋಧಕಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಮಂಗನಿಂದ, ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಆನೆಗಳವರೆಗಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಓಡಿಹೋದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ: ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು 70% ಅಥವಾ 50% ರಿಂದ 95% ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. , ಹೈ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ವಾಟರ್ ಏಲೆಟ್ ನಂತರ ಮನೆ ವಸ್ತುಗಳು, ವಾಟರ್ ಫ್ಲೋ ಕವಾಟಗಳು ನೀರಿನ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಕಾರ್ಖಾನೆ ,ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೂಚ್ಯಂಕ, ವೇಗವರ್ಧಕ ಪರಿವರ್ತಕಗಳು, ಸೃಷ್ಟಿಗಳ ಚಿಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವೇದಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಅವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೌರ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ, ದ್ಯುತಿವಿದ್ಯುಜ್ಜನಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು, ಗಾಳಿ ಗಿರಣಿಗಳು, ಭೂಶಾಖದ ತರಂಗ ಮತ್ತು ಉಬ್ಬರವಿಳಿತದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ

- ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನವ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- .ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತವೆ.
- ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಾಗದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ, ಗೌಪ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಜೀವಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳು.
- ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಿರುದ್ಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕರಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
- ಬಜೆಟ್ ಹಂಚಿಕೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ, ಹೊಸ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛೆಯು ಸಹ ಕೊರತೆಯಿದೆ.

"ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ತಪ್ಪಾಗಿ ಹೋದರೆ, ಬೇರೆ ಏನೂ ಸರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ " ಎಂದು ಎಂ.ಎಸ್.ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಯ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ.

9.What do you understand by internet shaming? Discuss its implications.

(ಅಂತರ್ಜಾಲವು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ(internet shaming) ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ನೀವು ಏನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.) (200 ಪದಗಳು)

ಅಂತರ್ಜಾಲವು ಕ್ಷೀಣಿಸಿತೆ / ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಶೇಮಿಂಗ್ ಎನ್ನುವುದು ಅಂತರ್ಜಾಲ ಜಾಗರೂಕತೆಯ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಹಾಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಅವಮಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಇದನ್ನು ಆನ್ಲೈನ್ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಕ್ಟಿವಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸೈಬರ್-ವಿರೋಧಿಗಳು ಬಲವಾದ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಕರು ಅದನ್ನು ಆನ್ಲೈನ್ ಜನಸಮೂಹವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉಪಕರಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಜನರು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವೃತ್ತಿಜೀವನವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ದೃಶ್ಯಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ .

ಇದರ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- * ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾನಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ ದೂಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಬಹುದು.
- * ಸ್ವಯಂ ಗೌರವ, ಕಡಿಮೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಖಿನ್ನತೆ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಶೇಮಿಂಗ್ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಮೇಲೆ ಸೋರಿಕೆಯಾಗಬಹುದು.
- * ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಇದು ಕೇವಲ ಆಕ್ಷೇಪಾರ್ಹ ಪ್ರಚಾರ, ಸುಳ್ಳು ಆರೋಪಗಳು ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಚಾರ, ನಕಲಿ ಸುದ್ದಿ ಆನ್ಲೈನ್ ಷೇಮಿಂಗ್ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೀಗಿರಬಹುದು ಮುಗ್ಧ ಜನರು ಇದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ದೋಷಪೂರಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.
- * ಇದು ಉದ್ಯೋಗ, ಮದುವೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

* ಇದು ಗೌಪ್ಯತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಘನತೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾರ್ಧಯಮ, ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಅಸಹಾಯಕತೆಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು:

* ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ, ದುಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಮಾನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಹೇಳನಕಾರಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಉತ್ತಮ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

* ಅಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತವೆ

ನಾವು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಬಾಹ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ, ವಿಮರ್ಶಾ ತಂಡಗಳು ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಶೇಮಿಂಗ್ ಕೂಡ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

10. Examine how science and technology (S&T) will affect geopolitics)

(ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹೇಗೆ ಜಿಯೋ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ (ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ) ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.) (200 ಪದಗಳು)

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದುದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ-ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಎಡ್ವಿನ್ ಮ್ಯಾನ್ಸಿಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಜೋಸೆಫ್ ಅಲೋಯಿಸ್ ಪುಂಪೀಟರ್ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ, . ಮತ್ತು ಯುಎಸ್ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ನಡುವಿನ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು

ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ , ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೂಡ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

* ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ.

* ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಾಲೀಕತ್ವವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ತರುತ್ತದೆ.

* ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು, ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅನೇಕ ನೀತಿ -ಪೇಟೆಂಟ್ ಕಾನೂನುಗಳು, ತೆರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಗಳು, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ .

* ಕೆನಡಾ ಮತ್ತು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್‌ನಂತಹ ಮಧ್ಯಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಶಕ್ತಿಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಣದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ದೇಶವು ತನ್ನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ಕೋನಿಯಾ ಮತ್ತೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

* ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದೇಶವಾದ ಇಸ್ರೇಲ್ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಲವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ.

* ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ, ಯುಎಸ್ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾದ ನಾಯಕತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಕಾಕತಾಳೀಯವಲ್ಲ.

* ಚೀನಾ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊವೇಶನ್ ಸೆಂಟರ್ ಹಂತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಭೂಗೋಳಿಕವಾಗಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚೀನಾವು 2025ರ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉದ್ಯಮದ ಭಾಗವಾಗಿ 10 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ ಮತ್ತು "ನವೀನ ರಾಷ್ಟ್ರ" ಎಂಬ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ಬೀಜಿಂಗ್ ಕಾನ್ಸೆನ್ಸಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತವು ತನ್ನ ವಿದೇಶಿ ನೀತಿ ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಿ , ಅದು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದೇಶೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ತಯಾರಿಕಾ ಉದ್ಯಮದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು, ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಜಿಪಿಎಸ್

ಮತ್ತು 20 ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ಸರಿಯಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಭಾರತವು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಭೂಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಯುಧ್ಧತಂತ್ರದ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾರತವು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುವುದು, ಉನ್ನತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ-ಲ್ಯಾಬ್ ಲಿಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

11. What are the parameters that define great power? Can India be considered an emerging great power? Discuss.

ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ನಿಯತಾಂಕಗಳು ಯಾವುವು? ಭಾರತವನ್ನು

ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೇ? ಚರ್ಚಿಸಿ. (200 ಪದಗಳು)

ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಭೂ-ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

1900 ರ ದಶಕವನ್ನು "ಅಮೇರಿಕನ್ ಸೆಂಚುರಿ" ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುವಂತೆ, 21 ನೇ ಶತಮಾನವನ್ನು "ಏಷ್ಯನ್ ಸೆಂಚುರಿ" ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುವುದು, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಏರಿಕೆಯು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗತಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ನಿಲುವು, ಇದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಚೀನಾ, ಉದಯೋನ್ಮುಖ ದೊಡ್ಡಶಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ

ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಂತಹ ವಸ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಭಾರತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಕ್ತಿಗಳ ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ

ಭಾರತದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಭಾರತದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ಮಹಾನ್ ಅಧಿಕಾರಗಳಂತೆಯೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ ವಸ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವುಗಳು ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿ ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಇರುವ ಮಾನದಂಡಗಳು:

ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ 10 ಪ್ರಮುಖ ಮಾನದಂಡಗಳಿವೆ:

- * ಕಠಿಣ ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು - ಮಿಲಿಟರಿ, ಆರ್ಥಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಶಕ್ತಿ.
- * ಮೃದು ಶಕ್ತಿಯ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು - ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ರಾಜ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ತಂತ್ರ / ರಾಜತಂತ್ರ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕತ್ವ.

ಕಠಿಣ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ, ಆದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಸೇನಾಬಲವನ್ನು ಹೊಂದುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಹಕ್ಕು ಅದರ ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಮೃದು ಶಕ್ತಿಯ ಬಲಗಳ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ. ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಮತ್ತು ನೈಜೀರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಮಧ್ಯಮ ಶಕ್ತಿಗಳಂತಲ್ಲದೆ, ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ "ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಗರಿಕತೆಯ" ಪೈಕಿ ಒಂದು ಎಂದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಭಾರತವು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವ ಒಂದು ಡೆಸ್ಟಿನಿ ಮತ್ತು ಬಾಧ್ಯತೆ ಎರಡನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ.

ಭಾರತವು ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ -

*ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಲಾಭಾಂಶ ಭಾರತವನ್ನು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಮಹತ್ವದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

*ವಿಶ್ವದ ಕುಸಿತ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಲತೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಭಾರತ 7% ದರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

* ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಾನವೀಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು, ಆಪರೇಷನ್ ರಾಹಾಟ್ನಲ್ಲಿನ ಯುದ್ಧ ಸಮಯದ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ವಿಶ್ವದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಭಾರತವು ಒಂದು ಹಿತಚಿಂತಕ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಭಾರತವು ಶಾಂತಿ-ಕೀಪಿಂಗ್ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಶಾಂತಿಯ ಧ್ವಜಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ

* ನೆಹರು, ಭಾರತದಿಂದ NAM(120 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು) ಮೂಲಕ ಭಾರತವು ಮೂರನೇ ವಿಶ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು WTO ಮತ್ತು ಇತರ ಜಾಗತಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

* ನಮ್ಮ ಬಹು-ಭಾಷಾ, ಬಹು-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಬಹು-ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾಜವು ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಜನಾಂಗೀಯವಾಗಿ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ.

* ಭಾರತ ತನ್ನ ನಾಯಕತ್ವದೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ನಮ್ಮ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆ ನಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಕಿರುಕುಳಗಳು -

* ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಹೊರೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸರಕುಗಳ ಸರಬರಾಜುದಾರರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಭಾರತವನ್ನು "ಸೀಮಿತ ಹೆಗ್ಗುನ್" ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

*ಬಂಡಾಯದ ತೊಂದರೆಗಳು, ನಕ್ಷಲಾಡಿ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಭೇದಭಾವ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ದುರ್ಬಳಕೆ, ಬಡತನ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗತಿಕ ಹೊರೆ ರೋಗಗಳು.

*WTO ಮತ್ತು UN ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ

* ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಫ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ.

ಭಾರತವು "ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಶಕ್ತಿ"ಯಾಗಿ . ಬಡತನ, ಆಂತರಿಕ ಘರ್ಷಣೆಗಳು, ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ರಫ್ತು-ನೇತೃತ್ವದ ಆರ್ಥಿಕ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾರತ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ , ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದೇಶೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ರಚನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಾರತದ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಬೇಕು.

ಅಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಗಳು ದೇಶೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡುತ್ತವೆ: ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಹಂಚಿಕೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ. ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರ ಬದಲಿಗೆ ಭಾರತದ ಬದಲಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗುರುತನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಇದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಅಂತರ್ಗತ ಮತ್ತು ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯು ಕೇವಲ "ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿ"ಯ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

12. Should floods be considered as natural disasters? Examine the causes of floods in Assam regions.

(ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೇ ? ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಸ್ಸಾಂ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.) (200 ಪದಗಳು)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಜನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ನಷ್ಟದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತವೆ .ಪೂರ್ವ ಭಾರತವು ಅದರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭದ್ರಕೋಟೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಸ್ಸಾಂ, ಬಿಹಾರ ,ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯಗಳು .

ಪ್ರವಾಹಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು -

* ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳಿಂದ

* ಮಾನ್ಸೂನ್ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತತೆ

* ಭಾರತವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ನದೀತೀರದ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಈ ನದಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನವು ಹಾನಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ

* ಹಿಮಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಕುಸಿತಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಿತಿಮೀರಿದ ನದಿಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾನಿಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಮಾನವ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಮಾನವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ದುರಂತದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ -

* ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳು ಈ ನದಿಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

* ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರು - ಪ್ರವಾಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ನಿಮಿಷದ ರವಾನೆ .

* ಅರಿವು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನ್ಯೂನತೆ.

ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಕಾರಣಗಳು -

* ಸ್ಥಳಾಕೃತಿ: ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರವು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ.

* ವಾಯುಗುಣ ಶಾಸ್ತ್ರ: ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಮಳೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

* 1950 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪನವು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಾ ನದಿಯ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದೆ.

* ನದಿ ಒಡ್ಡು ತೆಗೆಯುವಿಕೆಯು ಹೈಡ್ರಾಲಿಕ್ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

* ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಚೀನಾದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

* ಬಡ ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಕಳಪೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಕೊರತೆ .

* ಆಡಳಿತ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛೆಯ ಕೊರತೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಿಡಿಪಿಯ 0.2% ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲಾಗದು , ಆದರೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಅಳತೆ ಏನು? ಆದ್ದರಿಂದ, ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಮುಂಚಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂಚಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

13. Critically comment on the measures taken by the government towards doubling farmers' income? Also examine the recommendations of the Committee on Doubling Farmers' Income. (200 Words)

(ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ? ರೈತರ ವರಮಾನವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.) (200 ಪದಗಳು)

2022 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರೈತರ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣವಾಗುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳಿಂದ 9 ಕೋಟಿ ರೈತರಿಗೆ ವರ್ಧಿತ ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಲವಾರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 2019 ರ ವೇಳೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ್ ಮಂತ್ರಿ ಕೃಷಿ ಸಿಂಚಾಯಿಯ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 99 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಿದ್ದು, ಆಹಾರಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ FDI, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಪೂರೈಕೆ ಅಗತ್ಯತೆಯಿದೆ

ಏಪ್ರಿಲ್ 13, 2016 ರಂದು, ಕೃಷಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಶೋಕ್ ದಲ್ವಾಯಿ ಅವರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಫ್.ಐ(Doubling farmers income)ಬಗ್ಗೆ

ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.

ಆ ಸಮಿತಿಯು ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಅವುಗಳೆಂದರೆ

* ಹಾಲಿ ಇರುವ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸೂಚಿತ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಆದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವ ಕೃಷಿ ವಲಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು.

* ಕೃಷಿಯ ಅಪಾಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು; ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೃಷಿಯ ಜತೆಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮತ್ಸ್ಯೋದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು.

* ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನದ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ವ್ಯತ್ಯಯವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿರತೆ ಒದಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು.

ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಕೃಷಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ.

- ಒಂದು, ಕೃಷಿ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪಾಲು ಹೊಂದಿದೆ
- ಭಾರತದ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಅದರ ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಮೂರು, ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದ

ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಆಹಾರ
ಭದ್ರತೆಯಮೂಲವಾಗಿದೆ.

.ಹಿನ್ನೆಲೆ

* 2016-17ನೇ ಸಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, 2022ರೊಳಗಾಗಿ ಕೃಷಿ
ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ
ಮುಂದುವರಿದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆ.

* ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದು, ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ
ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.

* ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ
ತಂದು ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದೆ.

ಈ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- eNAM ನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು
- ನೆಗೋಶಿಯಲ್ ವೇರ್ ಹೌಸ್ ಸಿಸ್ಟಮ್
- KVK ಗಳ ಮರುಸಂಘಟನೆ

ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿನ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ:

ಹಣಕಾಸಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಬೃಹತ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮೌನವಾಗಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಹೀರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ.

ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು:

- ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕ ವರ್ಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಒರಟಾದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು NFSM ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ; ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಪುನಃಸ್ಥಾಪನೆ; ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು; ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಮಟ್ಟದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ರೈತರಿಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳು, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ವಿಮಾ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೆಳೆ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ (ಎನ್ಸಿಐಪಿ) ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ, ಇದು ರೈತರು ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಒಳಹರಿವು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ.
- ಪ್ರಧಾನ್ ಮಂತ್ರಿ ಕೃಷಿ ಸಿಂಚ್ ಯೋಜನೆ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನೀಡಲು :ಒಂದು ಹನಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ "ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ನೀರಾವರಿ ಬಳಸಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ 4% ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ (ಆರ್ಕೆವಿವೈ) ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು
ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಕನಸನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ

ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ